

DZIEN

8 stron

10 GR.

BYDGOSKI

ILUSTROWANY

DRAZ WYDAWNICTWA: DZIEN POMORZA — DZIEN GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — GAZETA GDANSKA — DZIEN KOCIEWSKI
GŁOS NIESZAWSKI (DZIEN CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA — DZIEN TCZEWSKI
ILUSTROWANY — DZIEN CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — — — —

Redakcja i administracja, Bydgoszcz, ul. Dworcowa 25. Telefon, 22-16, Konto czekowe P. K. O. 200,000.

Głowa Państwa na ogólnokrajowym sejmie kupiectwa polskiego

Wspaniały kongres kupców chrześcijańskich z całej Polski „Silne mieszczaństwo polskie - to ostoja ładu i porządku”

Warszawa. Przy udziale z górą 3 tysiące delegatów rozpoczął w sobotę w Warszawie obrady Ogólnopolski Kongres Kupiectwa Chrześcijańskiego. Jak wielkie znaczenie przywiązują do sprawy kupiectwa polskiego najwyższe czynniki państwowe, świadczy fakt, że na otwarcie kongresu przybył PAN PREZYDENT RZPLITEJ i członekowie rządu wicepremier Kwiatkowski i min. handlu i przemysłu Roman. Ponieważ wielka sala Filharmonii nie mogła pomieścić więcej jak 1.800 osób, zarezerwowano dodatkowo pobliskie sale kin „Trianon” i „Rialto”. Umieszczone tam megafony udostępniły wysłuchanie przemówień tym wszystkim delegatom, którzy nie mogli już dostać się na główną salę obrad w Filharmonii.

Obrady poprzedziło uroczyste nabożeństwo na intencję kongresu w Katedrze św. Jana.

Po mszy św. złożono wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza.

OGROMNE TŁUMY...

O godz. 10,45 gmach Filharmonii był dosłownie obleżony przez ogromne tłumy przedstawicieli kupiectwa. Przed godz. 11 przybyli przedstawiciele rządu z wicepremierem E. Kwiatkowskim i ministrem A. Romanem na czele.

Gdy przybył Pan Prezydent Rzeczypospolitej prof. Ignacy Mościcki, Kongres otworzył prezes Henryk Brun.

Podziękował on Panu Prezydentowi za wzięcie udziału w otwarciu Kongresu i powitał członków rządu i gości.

SILNE MIESZCZAŃSTWO POLSKIE — OSTOJA ŁADU.

„Zdrowy handel — mówił m. in. prezes Brun — to ostoja mieszczaństwa. A silne materialnie i politycznie mieszczaństwo — to najwłaściwsza, najpewniejsza gwarancja ładu i równowagi wewnętrznej, tak podczas pokoju, jak i w czasie wojny!”

„Nad polskim handlem naszym musi przestać ciążyć zbiorowa sugestia, utrzymująca w społeczeństwie bezkrytyczny pogląd, że jesteśmy narodem bez kwalifikacji kupieckich (taki pogląd rozsiewają niektórzy Żydzi — przypisek redakcji), narodem, dziedzicznie uprzedzonym do „lokcia i funta” — zakończył swe interesujące przemówienie prezes Brun, ogłaszając Kongres Kupiectwa za otwarty.

PRZEMÓWIENIE MIN. ROMANA.

W dalszym ciągu obrad kongresu kupiectwa zabrał głos p. minister przemysłu i handlu Roman:

„Handel odgrywa tak kolosalną i wszechstronną rolę w życiu społeczeństw — mówił p. minister — że jego zaniedbanie jak to sami z własnych doświadczeń historycznych wiemy, staje się źródłem zastój i zaccania. I na odwrót, tam gdzie kwitnie i rozwija się handel, — tam staje się on źródłem bogactwa, postępu, a tym samym i potęgą narodów.

Kupiectwo nasze musi jak najrychlej przystąpić do przekształcenia swego dotychczasowego, także często jeszcze prymitywnego aparatu handlowego na bardziej nowoczesne formy wymiany, aby mogło spełnić ten podstawowy — zdaniem moim — warunek ożywienia gospodarczego kraju, jakim jest wzmożenie obrotu wewnętrznego”.

O SZKOLENIE MŁODEGO POLSKIEGO KUPCA.

P. minister zapowiedział przychylnie potraktowanie postulatów kupiectwa w zakresie udzielania kupiectwu dogodnych kredytów długo i krótkoterminowych oraz inwestycyjnych, a także w dziedzinie podatków i opłat, ciążyących na handlu.

Następnie p. minister oświadczył:

„Na czoło najważniejszych również zadań kupiectwo polskie musi postawić problem wychowania zawodowego kupca, tak aby stał się on uosobieniem nie tylko niezbędnych umiejętności kupieckich, inicyjatywy, energii i rzetelności, ale także i rzetel-

ności, a więc tych walorów, które zadecydują o jego prawdziwym cenzusie zawodowym”.

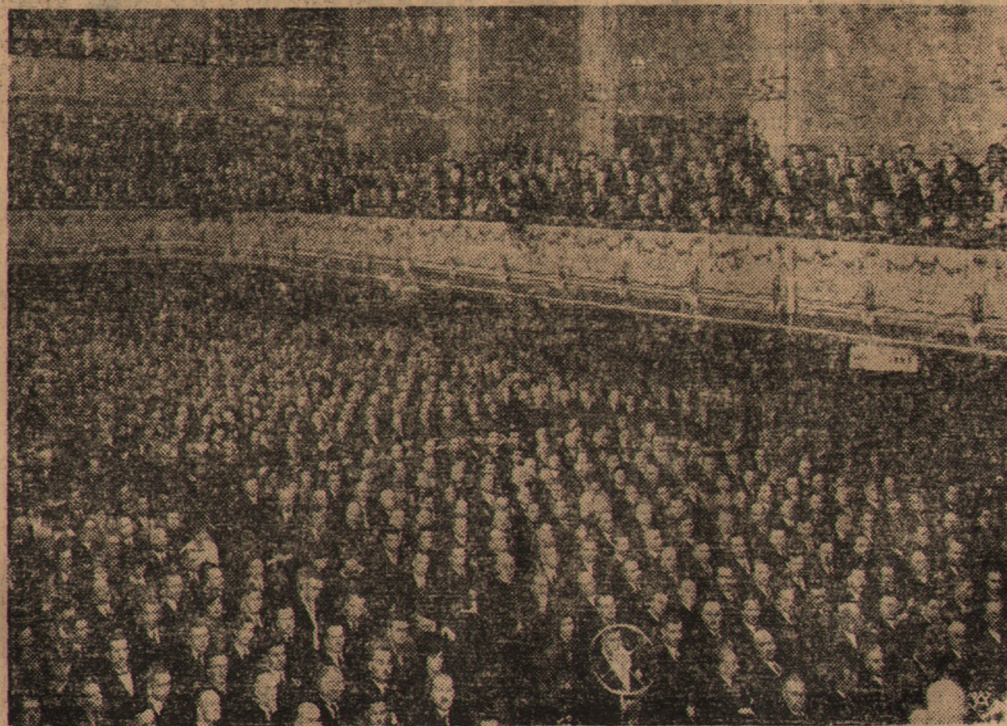
„Nie wątpię — kończył p. minister — że zgłoszone przez kongres słuszne i osiągalne dążeń zostaną jak najprzychylniej rozpatrzone łącznie z przedstawicielami kupiectwa i samorządu gospodarczego, aby jak najrychlej doczekały się owocnej w skutkach realizacji”.

W imieniu samorządu miejskiego prezydent m. Warszawy Stefan Starzyński podkreślił znaczenie handlu dla rozwoju i świetności miast.

UCZESTNICY KONGRESU NA ZAMKU

O godz. 17-tej Pan Prezydent Rzplitej podjął uczestników kongresu kupieckiego herbatką na Zamku.

Zaznaczyć należy, że kupiectwo pomorskie było b. licznym reprezentowane na kongresie warszawskim.

Zdjęcie przedstawia rzut oka na wielotysięczne rzesze uczestników Kongresu Kupiectwa Chrześcijańskiego w sali Filharmonii w Warszawie.

Rezolucja w sprawie unarodowienia handlu

Warszawa, (tel. wł.). W niedzielę o godz. 19-tej nastąpiło zamknięcie obrad Ogólnopolskiego Kongresu Kupiectwa Chrześcijańskiego.

Przy udziale kilku tysięcy delegatów, rozpoczęły się wczorajsze obrady odczytaniem rezolucji, uchwalonych na komisjach. Rezolucje te m. in. stwierdzają:

Przeludniona wieś musi znaleźć naturalne ujście w miastach oraz w handlu, tak miejskim, jak wiejskim. Niespektywany w świecie odsetek Żydów w miastach polskich, przy jednostronności ich zajęć, hamuje dopływ nowych sił polskich do zawodów miejskich, obniżając poziom kulturalny miasta i nadając im piętno ebcoci. Żydzi, posiadając w kraju większość kapitałów płynnych, nieruchomości miejskich, handlu i przemysłu, tworzą w Polsce równocześnie największe ghetto na świecie, będąc źródłem fermentów społecznych. Przeważający udział Żydów w handlu tak zagranicznym, jak i wewnętrznym Polski, nie tylko nie przyczynił się do jego usprawnienia, lecz przeciwnie stał się źródłem prymitywizacji aparatu wymiany. Zważywszy powyższe, ogólnopolski kongres kupiectwa chrześcijańskiego stwierdza, iż unarodowienie handlu jest nieodzowną koniecznością gospodarczą, społeczną oraz historyczną, warunkującą równocześnie usprawnienie procesu wymiany w Polsce, a także koniecznością narodową ze względu na obronę państwa. Unarodowienie handlu wymaga przede wszystkim wyłączenia działalności samego kupiectwa polskiego, życzliwego nastawienia całego społeczeństwa, wreszcie konsekwentnej i realnej pomocy ze strony państwa.

Pozostałe części rezolucji podamy jutro.

Broń pancerna składa hołd pamięci Wielkiego Marszałka

KRAKÓW. W ciągu dnia wczorajsze go przybyli do Krakowa z całej Rzplitej na wojskowym sprzęcie motorowym delegacje jednostek broni pancernej, aby dziś wziąć udział w złożeniu hołdu ciałom Wielkiego Marszałka w krypcie wa welskiej. Wszystkie delegacje pomimo odbycia odległej drogi, w tym niektóre po kilkaset kilometrów wśród ciężkich warunków atmosferycznych, przybyły do Krakowa w wspaniałej formie.

Z przesilenia rządowego w Rumunii

Bukareszt. Król przyjął na audjencji premiera Tatarescu, któremu powierzył misję tworzenia nowego rządu.

Przyszłość nasza - w powszechnym zatrudnieniu

Chłop, robotnik, inteligent - każdy musi mieć warsztat pracy

Przemówienie radiowe ministra opieki społ. Kościalskiego

Minister opieki społecznej p. Kościalski wygłosił w związku z inauguracją pomocy zimowej przemówienie radiowe zatytułowane: „Przyszłość nasza — w powszechnym zatrudnieniu”. Ze względu na zasadnicze tezy polityki socjalnej, zawarte w przemówieniu drukujemy poniżej w streszczeniu najważniejsze wyjątki mowy min. Kościalskiego:

„Ożywieni najlepszym nawet duchem i wolą, nie wzmoczymy dostatecznie sił obronnych Polski, jeżeli nie pogłębimy jeszcze jednej wielkiej prawdy: „przyszłość nasza — w powszechnym zatrudnieniu”. Chłop, robotnik, inteligent — każdy musi się znaleźć

przy swoim warsztacie pracy, by w szybkim tempie dorównać wysiłkom innych narodów i państw.

Mogę zapewnić, że rząd ze swej strony robi wszystko, by przez powiększanie istniejących i tworzenie nowych warsztatów pracy stale zwiększać zatrudnienie. Uruchomiony jest fundusz inwestycyjny, na jaki nas w ramach budżetu państwowego stać, tworzy się WIELKI CENTRALNY OKRĘG PRZEMYSŁOWY. Wszystko to jednakże jest nie wystarczające. Mimo wszelkich wysiłków jeszcze pozostanie kilkuset tysięcy rodzin bez pracy. Nie trzeba dowodzić, że musimy tym bezrobotnym pomóc”.

„Rozwiązanie tego zagadnienia rozumiem w sposób następujący: Każdy obywatel, który z jakiegokolwiek tytułu ma możliwość zatrudnienia siły najmniej w jakiegokolwiek ilości godzin, niech to uczyni w okresie zimowym. Wszystkie warsztaty, które na skutek ożywienia gospodarczego mogłyby mieć pracę ponad normalny dzień roboczy, niechaj nie przeciążają posiadanych sił roboczych, a angażują je z pośród bezrobotnych, naturalnie, gdzie na to pozwalają względy kwalifikacyjne i inne. Musimy dążyć do tego, by wszelkie roboty w gmachach zamkniętych oraz instalacyjne, (Ciąg dalszy na stronie 2-jej)

(Ciąg dalszy ze strony 1).

kanalizacyjne, a więc te, które nie są zależne od warunków atmosferycznych, nie były odkładane do wiosny, a wykonane zostały podczas zimy. Ze swej strony ogólnopolski komitet pomocy zimowej bezrobotnym uczyni wszystko, by w roku bieżącym

Minister Opieki Społecznej p. Kościakowski uwielokrotnił równowartość odpracowanych świadczeń. Będziemy się starali za zbrane na rzecz bezrobotnych fundusze

przede wszystkim ich zatrudnić

a już tym, dla których z przyczyn materialnych praca się nie znajduje — pomóc dotowaniem, opałem i odzieżą.

Słuszną jest i sprawiedliwą tylko powszechna ofiarność. Nie może jedna warstwa ponosić całego ciężaru bóla społecznej, jaką jest wzmagać się zimą bezrobocie. Płynię stąd prosty wniosek: ci obywatele, którzy z jakichkolwiek względów wcale lub częściowo tylko wykonali zobowiązania lub nie wyczerpali możliwości materialnych w roku ubiegłym, powinni się w roku bieżącym poczuwać do obowiązku pokrycia tych niedociągnięć. Niech nikt nie usprawiedliwia niewykonanego obowiązku argumentem, że pomoc zimowa — to tylko paliatyw (póśrodek). Tak jest — paliatyw. Ale dotąd, dokąd Polska nie może całkowicie jeszcze zlikwidować bezrobocia, jest to paliatyw konieczny, który pozwoli bezrobotnym dorosłym przetrwać zimę z zachowaniem sił fizycznych na okres wiosenny, a dzieciom — nie przerywać nauki w szkołach.

W takt rytmiki naszej armii i jej rezerwy — młodzieży polskiej, niechaj społeczeństwo całe, bez różnicy poglądów, stworzy ludzkie WARUNKI EGZYSTENCJI DLA NASZEJ ARMII PRACY, która mózgi i rękami swymi tworzy dobro ogólne, umacniając naszą niezawisłość gospodarczą.

Kurator ZNP. Musioł ustąpił Nowym kuratorem naczelnik wydziału min. oświaty

Warszawa. Minister oświaty, prof. dr. Wojciech Świętosławski przyjął p. Pawła Musioła, który złożył ministrowi podanie o spowodowanie odwołania go ze stanowiska kuratora Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Z polecenia min. Świętosławskiego, który na życzenie szefa Rządu przejął dalsze prowadzenie sprawy Związku Nauczycielstwa Polskiego, ministerstwo oświaty zwróciło się do władz administracji ogólnej o wyznaczenie na kuratora Związku Nauczycielstwa Polskiego p. Seweryna Maciszewskiego, naczelnika wydziału prezydijskiego ministerstwa, co zostało zatwierdzone pozytywnie.

Zgodnie z zapowiedzią min. Świętosławskiego, w przyszłym tygodniu będzie powołana do współpracy z kuratorem ZNP sześcioposobowa rada złożona z 3 nauczycieli i 3 urzędników administracji.

W 21-szą rocznicę zgonu Sienkiewicza

Najlepszy sposób uczczenia pamięci wielkiego pisarza Jego książki wędrować będą od chaty do chaty na Kresach Wschodnich

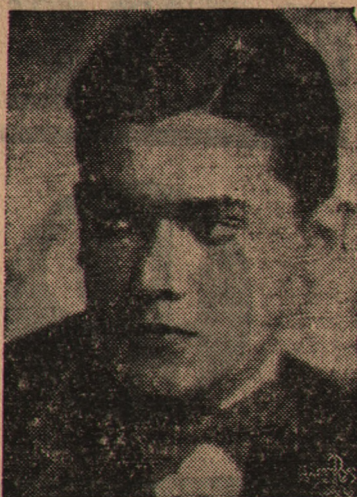
Dzisiaj, dn. 15 bm. przypada 21 rocznica zgonu wielkiego pisarza Henryka Sienkiewicza. Pragnąc uczcić tę uroczystość, Polska Macierz Szkolna w Warszawie, której Sienkiewicz był pierwszym prezesem, stworzyła 100 biblioteczek wędrownych dzieł pisarza. Wczoraj w lokalu Polskiej Macierzy Szkolnej w Warszawie odbyła się uroczystość poświęcenia biblioteczek. W wielkiej sali, w której ustawiono 100 skrzynek z książkami zebrała się licznie publiczność. Uroczystość zagrał prezes Macierzy Władysław Sołtan, który omówił działalność Polskiej Macierzy Szkolnej w dziedzinie szerzenia czytelnictwa i propagowania dobrej książki polskiej, zwłaszcza na rubieżach wschodnich Rzeczypospolitej.

Inowacją wprowadzoną przez Macierz są biblioteczki - liliputki liczące około 20 tomów każda, mieszczące się w małych skrynkach obnoszone są po wsiach od chaty do chaty, przy czym kierownik biblioteczki żywym słowem namawia do czytania książek; dlatego, ponieważ często bo-

wiem wieśniacy lub robotnicy, bądź nie mają czasu na chodzenie po książki, bądź krepują się chodząc do biblioteki w bluzie roboczej. Kierownik biblioteczki - liliputki przeważnie mieszkaniec danej wsi, który ukończył szkołę, wchodząc do mieszkania wita się słowem Bożym, a następnie czyta najciekawszy ustęp książki. Wzbudziwszy zainteresowanie czytana książka, zostawia ją na tydzień. Po tygodniu przychodzi po odbiór jej i w ten sam sposób zostawia drugą książkę. W ten sposób Polska Macierz Szkolna szerzy zamiłowanie do książki i przyzwyczają do jej czytania.

Aktu poświęcenia 100 takich biblioteczek im. Sienkiewicza dokonał ks. biskup Szałowski, który wygłosił następnie gorące przemówienie, podkreślając doniosłą rolę oświatową i kulturalną, jaką spełnia dobra książka polska, gdzie uświadomienie obywatelskie i narodowe jest słabsze i gdzie działają obce wpływy, częstokroć wrogie Polsce i Kościołowi.

Na kanwie dnia

Na zdjęciu naszym podobna zmarłego literata młodego pokolenia Zbigniewa Uniłowskiego. Uniłowski, mimo młodego wieku, zdobył sobie stanowisko w literaturze i poczytność, przy czym najważniejszym jego dziełem jest pierwszy tom Trylogii p. t. „20-ta lat życia“.

P. Prezydent R.P. przyjął delegację PPS

Audiencja na Zamku trwała dwie godziny

Domysły prasy na temat znaczenia tego faktu

WARSZAWA. W ub. sobotę o godz. 12-tej w południe Pan Prezydent Rzplitej przyjął na zbiorowej audjencji 12-tu przedstawicieli Polskiej Partii Socjalistycznej oraz organizacji z partią tą związanych. B. poseł Arctiszewski odczytał Panu Prezydentowi memoriał, przedstawiający stanowisko PPS. w

sprawach polityki zagranicznej, wewnętrznej oraz społeczno-gospodarczej.

Audiencja trwała dwie godziny

Memoriał zawiera znane już postulaty, jak żądanie zmiany obecnie obowiązującej ordynacji wyborczej i przeprowadzenie nowych wyborów na pod-

stawie zmienionej ordynacji.

Prasa warszawska snuje różne domysły na temat znaczenia powyższej audjencji. Naprzykład „Goniec Warszawski“ pisze:

„ZNACZENIE KROKU P. P. S.“

„Sam fakt zwrócenia się stronnictwa, które zajmowało dotąd wobec systemu stanowisko opozycyjne a w r. 1935 uprawiało bojkot wyborów, jak i przyjęcie delegacji partii na audjencji przez Głowę Państwa stanowi wydarzenie polityczne dużego znaczenia. Nigdy bowiem dotąd p. Prezydent nie przyjmował oficjalnie przedstawicieli takiego czy innego stronnictwa i to w formie zbiorowej.“

Inne pismo zaś snuje takie uwagi:

„W akcie tym (t. zn. w zwróceniu się P. P. S. do Pana Prezydenta Rzplitej) należy widzieć przede wszystkim stanienie P. P. S. na gruncie konstytucji kwietniowej, która skupiła w osobie Prezydenta R. P. jednolitą i niepodzielną władzę państwową.“

Wojska japońskie prą naprzód

SZANGHAJ. Władze japońskiej marynarki wojennej ogłosiły komunikat, donoszący, że w sobotę po południu silne oddziały marynarki japońskiej wylądowały w Paino 60 km. na północ od Szanghaju naprzeciwko pozycji wojsk chińskich. Rozpoczęła się na-

tychmiast walka. Oddziały japońskie zajęły miejscowość Czün-Tang-Czen, znajdującą się w odległości 25 km. na północ od Taczang, a następnie odrzuciły kolumny wojsk chińskich, które wycofały się w nieladzie. Japończycy posuwają się szybko naprzód.

Biedny ekscesarz Abisynii!

Haile Selassie w skrajnej nędzy

Rodzina jego mieszka w garażu

Londyn. B. cesarz abisyński Haile Selassie żyje niemal w nędzy i nie ma nawet środków na zakup opału dla swego skromnego domku w Bath. Usiłuje on obecnie sprzedać swój ostatni samochód, oraz dom, w którym mieszka. Wysłannik redakcji „Sunday Referee“, stwierdził, że pod dachem b. cesarza zamieszkuje obecnie 22 osoby, należące do jego rodziny i członków dawnej świty. Garaż został o-

statnio przerobiony na mieszkanie siostrzeńców Haile Selassie. „Żyjemy z resztek kapitału, jaki nam pozostał; poza tym nie mamy żadnych innych dochodów. Gdy opuszczę Abisynię, spóźnie wałem się, że tam nie długo powrócę. Dlatego też zabrałem ze sobą tylko to, co było niezbędne na zaspokojenie moich chwilowych potrzeb“.

Niemcom grozi brak mleka, masła i tłuszczów

Straszna zaraza bydła w Rzeszy

Berlin. Rozpowszechnianie się zarazy racic i pyska przybrała w Niemczech nie zwykle poważne rozmiary. Od kilku dni sfery kierownicze stanu żywielskiego przy współudziale uczonych zastanawiają się nad środkami zapobiegawczymi. Zaraza ta idąc z zachodu, przekroczyła już Ren i dała się we znaki w Niem-

zech północno-zachodnich. Wydano szereg zarządzeń, mających chronić bydło, aż do zakazu tłumnych zgromadzeń i procesji we wsiach objętych tą epidemią. Dalsze rozpowszechnianie się zarazy grozi możliwością braku mleka, masła i tłuszczów.

Rewelacje o stosunkach w Hiszpanii czerwonej

Czołgi i działa wykradziono z koszar rządowych

Podejrzenia o „zdradę“ — jak w Rosji Sowieckiej

Paryż (PAT). W Lionie na t. zw. „gieldzie pracy“ (spełniającej rolę urzędu pośrednictwa pracy) odbyło się wielkie zgromadzenie zwolane przez organizacje skrajnie lewicowe, na którym wygłosił dłuższe przemówienie o sytuacji w Hiszpanii jeden z czołowych przewodców francuskiej partii komunistycznej Andre Marty, dopiero co przybyły z Hiszpanii, gdzie był jednym z organizatorów „brygad międzynarodowych“, spieszących na pomoc czerwonej Hiszpanii. Marty w

swym przemówieniu otwarcie mówił o toczących się walkach pomiędzy anarchistami i komunistami w Hiszpanii czerwonej i oskarżał b. premiera Largo Caballero, jeśli nie o zdradę, to conajmniej o „tolerowanie zdrady“. W przemówieniu swym Marty przytoczył, że pod rządami Largo Caballero, w momencie natarcia wojsk Franco na Bilbao i Santander, 4 czołgi i kilka baterii artylerii zostało wykradzionych z koszar rządowych przez organizatorów

oświadczył, że zbieżność natarcia gen. Franco i kradzieży tych czołgów jest znamienna. Gen. Ascencio, który był mężem zaufania Caballero, został aresztowany za zdradę. Podobnie jak gen. Cabrera, który wydał Malagę Włochom. Będą oni sądzeni przez trybunał ludowy wraz z przewodcami trockistowskiej partii jedności robotniczej którym — wedle Marty — udowodniono, że byli kontrrewolucjonistami, pracującymi na rzecz gen. Franco.

Prezes Fund. Szkolnictwa Polsk. Zagranicą u p. Wojewody Pom.

Dnia 10 bm. złożył w Toruniu wizytę p. Wojewodzie Pomorskiemu Władysławowi Raczkiewiczowi prezes Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranicą p. dr. Bronisław Hełczyński, prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Wizyta ministra estońskiego

Warszawa. Przybył do Polski minister gospodarki republiki estońskiej, p. Karol Selter w towarzystwie małżonki.

Goście z Węgier w Grudziądzu

W ub. sobotę przybył do Grudziądza red. Ferdynand Leon Mikłosi, b. legionista 3 pułku Legionów, prezes Związku Legionistów Polskich na Węgrzech, wiceprezes Towarzystwa im. Mickiewicza w Budapeszcie. Wraz z red. Mikłosim przybył red. dr. Franciszek Horwath, współpracownik węgierskich pism „Esti Ujsag“ i „Fueggentleseg“. Goście węgierscy przybyli pociągiem z Warszawy. Na dworcu oczekiwali na nich członkowie zarządu Zw. Legionistów Polskich z prezesem p. nac. Klausalem na czele. Po krótkim powitaniu udano się wspólnie do „Królewskiego Dworu“, gdzie zarząd Związku Legionistów podejmował miłych gości kolacją. Wśród miłego nastroju spędzono kilka godzin gwarząc o dawnych latach wspólnej walki w Legionach, o stosunkach polsko-węgierskich itd.

W niedzielę podejmował gości węgierskich p. mjr. Wals, który w Legionach był komendantem zorganizowanej przez siebie kompanii węgierskiej.

Red. Mikłosi wydaje „Kurier Polsko-Węgierski“ w Budapeszcie i znany jest jako wyrodniany arystokrata Polak.

I to się nazywa młodzież „narodowa”!

Awantury młodzieży endeckiej we Lwowie w dniu „Święta Niepodległości” Zarządzenie rektora z powodu bojkotu defilady

Lwów. W piątek przed południem pojawiło się w westybuli Uniwersytetu lwowskiego rozporządzenie rektora, usuwające od urzędowania zarządy stowarzyszeń: 1) Czytelni Akademickiej, 2) Bratniej Pomocy Stud. U. J. K., 3) Koła Studentek U. J. K. i wyznaczające zarządy tymczasowe z pośród członków tej organizacji.

Jak informują ze strony miarodajnej, zarządy tych stowarzyszeń zostały rozwiązane za demonstracyjne bojkotowanie obchodu Święta Państwowego w dn. 11 listopada, oraz za agitację bojkotową, przeprowadzoną przez nich wśród młodzieży akademickiej.

Lwów. Po południu w dniu Święta Państwowego na placu Akademickim we Lwowie, grupa młodzieży endeckiej zaatakowała gromadę młodych chłopców polskich z pod Lwowa, uczestników defilady, którzy zwiedzali miasto.

Komunikat Akademickiej Młodzieży Ludowej zajście przedstawia tak:

„W dniu 11 bm. młodzież endecka przywitała długimi gwizdami i wyciem maszerującą pod sztandarem armii ulicami Lwowa masy chłopskiej młodzieży Wiciowej, wraz z akademicką młodzieżą ludową, manifestującą w dniu święta Nie-

podległości na rzecz obrony granic Rzplitej.

Tego samego dnia po południu bojówki „wszechpolskie” z Domu Akademickiego przy ul. Łozińskiego dokonały napadu na grupę kilkudziesięciu chłopów i młodzieży wiejskiej, znajdujące się na

placu Akademickim i pobili ją dotkliwie zaś prezesowi powiatowego lwowskiego Stronnictwa Ludowego, Janowi Ryczuchowi ze Sokolnik, poraniono do krwi głowę grubym prętem żelaznym, przy czym słyszano okrzyki: „Co te chamy tu robią we Lwowie”! (?)

Olbrzymia organizacja antykomunistyczna powstała w Brazylii

Rząd brazylijski w obronie przed agitacją komunistyczną nie ogranicza się tylko do zwalczania jej środkami administracyjnymi, wzmocnionymi przez zamach stanu, ale także i akcją całego społeczeństwa. Powstała z inicjatywy ministra sprawiedliwości i spraw wewnętrznych Soares'a olbrzymia organizacja „Obrona społeczna Brazylii” rozwinęła ostatnio silną, do-

brze zorganizowaną akcję, która ogarnia wszystkie stany republiki.

Po ukonstytuowaniu się władz, odbyło uroczyste otwarcie prac „Obrony społecznej”, w obecności prezydenta republiki, całego gabinetu, przedstawicieli wojska, duchowieństwa, władz cywilnych i reprezentantów wszystkich sfer społeczeństwa, związków zawodowych, izb ustawodawczych i t. d.

Plan utworzenia państwa Chin Północnych pod protektoratem Japonii

Dziennik japoński „Hoszi Szimbun” donosi z Pekinu, iż władze japońskie mają ogłosić nowy ustrój administracyjny dla Chin Północnych na następujących zasadach: 1) wyłączenie Chin Północnych z pod władzy Nankinu, 2) bezwzględny zakaz organizacji komunistycznych, 3) współpraca gospodarcza z Mandzurią i Japonią, 4) wspólna organizacja obrony przez Chiny Północne, Mandzurię i Japonię. Głównym

hasłem nowego rządu Chin Północnych ma być „Chiny Północne dla Chińczyków Północnych”.

Dyrektor departamentu zagranicznego japońskiego ministerstwa przemysłu wyjechał do Tientsinu dla zbadaania możliwości rozwoju handlu japońskiego w Chinach Północnych oraz założenia w Tientsinie biura organizacji handlu.

O zakaz osiedlania się Żydów na Śląsku

Na ostatnim posiedzeniu Prezydium Śląskiego Okręgu Obozu Zjednoczenia Narodowego wraz z przewodniczącymi prezydów obwodowych wpłynął wniosek, domagający się ustawowego zakazu dalszego osiedlania się Żydów na terenie Śląska.

Paryskie Centrum Studiów o Polsce

Paryż. W Bibliotece Polskiej w Paryżu odbyło się uroczyste otwarcie roku Centrum Studiów o Polsce, istniejącym przy Bibliotece. Uroczystości przewodniczył prezes Akademii Nauk Moralnych i Politycznych Dupuais. (PAT).

Konferencja prasowa w sprawie pomocy zimowej

W sobotę, dnia 13 bm. odbyła się w Warszawie w Ministerstwie Opieki Społecznej konferencja prasowa, poświęcona zagadnieniom akcji pomocy zimowej bezrobotnym. Podczas konferencji przemówił do przedstawicieli prasy min. Kościalkowski, dziękując za propagowanie na łamach prasy idei ofiarności na rzecz braci bezrobotnych, po czym w długim wywodzie wyjaśnił zasady tegorocznej akcji, znane już społeczeństwu z poprzednich enuncjacji. Na zakończenie minister apelował do prasy o dalsze, wydatne popieranie pomocy zimowej.

O płytkich demokratkach głębokiego socjalisty zdanie

Henryk de Man, wielokrotnie cytowany na łamach warszawskiego organu Polskiej Partii Socjalistycznej w Warszawie „Robotnika”, minister pracy w rządzie belgijskim, czołowy teoretyk t. zw. socjalizmu psychologicznego, w wydanej ostatnio w polskim przekładzie książce: „O psychologii socjalizmu” najsluszniej w świecie pisze:

„Wielu demokratów propagowało systemy, których wyniki w praktyce aż nazbyt często okazywały się przeciwnie ich dobrym intencjom.

Chciano suwerenności parlamentarnej, a uzyskano suwerenność partyjną, chciano potęgę opinii publicznej, a dano ją właścicielom dzienników, chciano autorytetu władzy wykonawczej, a uzyskano autorytet organów wykonawczych, chciano rozszerzyć uprawnienia ministrów, odpowiedzialnych i usuwalnych, a naprawdę ministrowie przeciętni zakresem swego działania, zostali wydani w ręce urzędników, w praktyce nieodpowiedzialnych i nieusuwalnych. Tak to rozwój zdarzeń, wywołali, a conajmniej bezwiednie popierali, romantycy, którzy zatracili zmysł rzeczywistości pod wpływem fikcyj teoretycznych. Utożsamianie państwa i woli ludowej jest najskuteczniejszym sposobem ograniczania wpływu woli ludowej w państwie”.

Słowa powyższe należałoby wyrzyć na marmurowej tablicy, a tablicę tę wmurować w lokalu redakcji „Robotnika”, naprzeciw biurka towarzysza Niedziałkowskiego.

Wpływy PPS w Str. Ludowym

W Przemysłu odbyło się w dniu 9 b. m. wielkie zgromadzenie, zwołane przez Polską Partię Socjalistyczną. Przemawiali sekr. górników z Krosna — Karol Pilch, członek Centralnego Komitetu Wykonawczego P. P. S., Jan Stańczyk i prezes pow. zarządu Stronnictwa Ludowego w Przemysłu — Michał Głowacz, zwolniony onegdaj z więzienia za akcję strajkową. Na zgromadzeniu była duża delegacja chłopów — członków Stronnictwa Ludowego.

Ile będziemy płacić na Pomoc Zimową?

Normy tegorocznych świadczeń na bezrobotnych

Świadczenia od lokali w miastach i osiedlach o charakterze miejskim mają wynosić: od dwóch izb po 50 gr. mies., od 3 — po 1 zł., od 4 — po 2,50, od 5 — 5 zł., od 6 i więcej po 7 zł. Wszystko w ciągu 5 miesięcy.

Komitety wojewódzkie będą mogły obniżyć powyższe normy zasadnicze dla poszczególnych miejscowości w granicach od 50 proc., komitety lokalne zaś upoważnione do stosowania indywidualnych zniżek również do połowy ustalonych norm dla danej miejscowości. Od świadczeń lokalowych zwolnieni zostaną opłacający świadczenia z tytułu świadectwa przemysłowego i osiągniętego obrotu względnie dochodu. Zwolnione też będą od świadczeń lokalowych lokale służbowe, zawodowe, handlowe, przemysłowe i rzemieślnicze.

Świadczenia od handlu obliczane będą w zależności od kategorii wykupionego świadectwa przemysłowego. — A więc ka-

tegoria I opłacać ma 1000—2 tys. zł i niezależnie od miejscowości, kategoria II w Warszawie i Łodzi będzie płacić 150—250 zł, II-b 50 zł, III — 40 zł, IV — 8 zł. W innych miejscowościach poza tymi dwoma miastami: kategoria II opłaca 100—150 zł, II-b — 35 zł, III — 25 zł, IV — 5 zł.

Świadczenia od przemysłu i rzemiosła zależne będą od obrotu za rok 1936 i wyznaczone zostały w wysokości 1—3 pro mille. Rzemieślnicy opłacają świadczenia od jednego do 1,5 pro mille od obrotu za r. ub.

Świadczenia od dochodu opłacają osoby, pozostające w stosunku służbowym lub najmu pracy i opłacają składki przez 5 miesięcy za pośrednictwem swych pracodawców. Skala świadczeń miesięcznych od dochodu netto jest następująca: do 160 zł — 20 gr., od 160 do 300 zł — 1/4 proc., od 301—600 pól proc., od 601—800 zł — 1 proc., od 1001—1200 zł — 1,5 proc., od 1201—2500 zł — 2 proc., od 2501 — zł wzwyż — 4 proc. Ta sa-

ma skala stosuje się do emerytów, którzy mogą opłacać świadczenia za pośrednictwem właściwej Izby skarbowej, względnie zakładu, banku, instytucji publicznej, lub przedsiębiorstwa wypłacającego im emerytury.

Osoby, opłacające osobisty podatek dochodowy z jakiegokolwiek tytułu, z wyjątkiem wymienionych powyżej, względnie od dochodu z przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych ponoszą świadczenia według następującej skali: od 160 zł do 300 zł — pół proc. miesięcznego dochodu netto, od 301—400 zł — 3/4 proc., od 401—600 zł — 1 proc., od 601—1000 zł — 2%, od 1001—2000 zł — 2,5%, od 2001—3000 zł — 4%, od 3001—500 zł — 5%, ponad 5 tys. zł — 6%. Świadczenia te płatne są jednorazowo, lub w ciągu 5 miesięcy na podstawie złożonej deklaracji.

Co do świadczeń w naturze, jak węgiel, cukier, zboże i kartofle, to ustalono je w wysokości zeszłorocznej.

Święto Niepodległości w stolicy

Wiosenny pochód tłumów do Belwederu w przeddzień Święta Niepodległości.

Kawalerie defiluje przed Naczelnym Wodzem Marsz. Śmigłym - Rydzym.

SPORT I WYCHOWANIE FIZYCZNE

dodatek tygodniowy

Ostatni mecz ligowy

AKS przegrywa wysoko z Wisłą 5:2 Cracovia definitywnie mistrzem piłkarskim Polski

Ostatnim akordem tegorocznego sezonu ligowego był mecz piłkarski między Wisłą i AKS z Chorzowa rozegrany w niedzielę w Krakowie. Zawody zakończyły się niespodziewanie wysoką porażką Ślązaków w stosunku 2:5 (0:1). Z powodu ostatniej porażki chorzowian z Pogonią Iwowską i utraty szans na mistrzostwo Ligi spotkanie powyższe straciło dla Ślązaków walory końcowego finiszu i nie było również dla publiczności tak atrakcyjne, gromadząc zaledwie 3.500 widzów. Zwycięstwo Wisły było w pełni zasłużone i przyniosło jej w efekcie awans z 7 na 5 miejsce w tabeli. Sam przebieg zawodów dostarczył widzowi wiele emocji gdyż gra była prowadzona w żywym tempie i w warunkach, w jakich dotychczas nie obserwowaliśmy w Krakowie zawodów ligowych. Gra rozpoczęła się bowiem na osłabionym boisku, częściowo uprzętniętym ze śniegu, lecz niebawem powstała tak silna śnieżycyca, że miejscami trudno było się orientować w sytuacjach i nawet dojrzeć piłkę z mozołem prowadzoną przez piłkarzy. W takich warunkach celowe były jedynie długie podania skrzydłami dla szybkiego zdobywania terenu i dzięki zastosowaniu przez Wisłę tego systemu w drugiej połowie gry rozstrzygnęła ona zawody na swą korzyść.

Już początkowe minuty przyniosły kilka stuprocentowych okazji pod bramką Ślązaków jednak napastnicy Wisły spuścili skuteczną śląską bramkę. Dopiero w 42 min. Łyko zdobywa dla Wisły prowadzenie.

Po zmianie pół śnieg przestał padać, lecz tempo gry opadło. Niespodziewany atak Ślązaków przynosi im bramkę wyrównującą ze strzału Wostala. Stopniowo Ślązacy zyskują znaczną przewagę.

W 10 min. Artur strzela drugą, a w 13 min. trzecią bramkę dla Wisły. W 21 min. Ogrodziński podwyższa wynik do 4:1 dla Wisły i zwycięstwo jest już przesądzone. W 26 min. Piontek strzela z karnego drugi punkt dla AKS.

Piąta i ostatnia bramka padła z samobójczego strzału obrońcy AKS. W drużynie nie śląskiej zawiodła pomoc. Najlepszym w ataku był Wostal. W drużynie Wisły wyróżnili się: Madejski, Kotlarczyk, Artur, Habowski i Łyko.

Mecz Wisła — AKS zakończył tegoroczny sezon ligowy. Mistrzostwo Polski zdobyła definitywnie Cracovia przed AKS i Ruchem. Wisła dzięki końcowe-

mu zwycięstwu nad AKS uplasowała się na 5 miejscu. Pogoń, która przez cały sezon znajdowała się na ostatnich miejscach, ostatecznie „wylądowała” na 6 pozycji.

KOŃCOWA TABELA LIGOWA.

	Gier	Pkt.	St. br.
1) Cracovia	18	26:10	43:16
2) A. K. S.	18	24:12	37:22
3) Ruch	18	23:13	46:29
4) Warta	18	20:16	40:36
5) Wisła	18	19:17	36:23
6) Pogoń	18	19:17	25:23
7) Warszawianka	18	18:18	34:44
8) Ł. K. S.	18	16:20	36:39
9) Garbarnia	18	15:21	28:39
10) Dąb	18	0:36	0:54

Śląsk zdobywa puchar Polski im. Prezydenta R. P.

Rozegrany w Warszawie finałowy mecz piłkarski o puchar Polski, ufundowany przez Pana Prezydenta RP pomiędzy reprezentacjami Śląska i Krakowa, zakończył się niespodziewanie wysokim zwycięstwem Śląska 5:1 (2:0).

Śląsk wygrał zasłużenie, gdyż był zespołem bezwzględnie lepszym.

Początkowo Kraków miał wyraźną przewagę, której nie umiał wykorzystać. Od 20 min. inicjatywę przejmuje Śląsk, który już w minutę później zdobywa pro-

wadzenie przez Cebulę. Krótko przed przerwą Cebula, kierując ponownie piłkę do bramki, strzał jego dobija Wiechołek, ustanawiając wynik pierwszej połowy.

Po zmianie pół, inicjatywa w dalszym ciągu znajduje się w ręku Ślązaków. Trzecią bramkę zdobywa znowu Cebula, w 21 min. podczas zamieszania pod bramką Ślązaków Kocharski uzyskuje jedyny punkt dla Krakowa. W minutę później Piec podwyższa wynik do 4:1.

Piłka nożna

GEDANIA WYGRYWA WYSOKO Z PPW. W GRUDZIĄDZU.

Na stadionie miejskim w Grudziądzu rozegrano wczoraj mecz piłki nożnej pomiędzy Gedanią z Gdańska a PPW. (Grudziądz). Mecz zakończył się zwycięstwem Gedanii w stosunku 7:2 (3:1). Przed meczem odbyło się uroczyste powitanie drużyny gdańskiej.

WISŁA MISTRZEM POLSKI JUN.

Jako przedmecz zawodów Kraków — Śląsk, odbył się finałowy mecz piłkarski o mistrzostwo Polski juniorów pomiędzy krakowską Wisłą a Pogonią. Zwyciężyła Wisła 1:0 (1:0). Decydującą o zwycięstwie bramkę zdobył Obtułowicz. Wisła była lepsza, szybsza i bardziej zwarta od swego przeciwnika.

NOJI WYGRYWA PO RAZ TRZECI NARODOWY BIEG NA PRZELAJ.

W niedzielę odbył się w Warszawie ogólnopolski narodowy bieg na przelaj. Bieg, który się odbył w niesłychanie ciężkich warunkach terenowych i atmosferycznych, zgromadził 52 zawodników, z których bieg ukończyło 48. Trasa długości około 7 km prowadziła z parku szkolnego im. Sobieskiego do Łazienek i z powrotem.

Zwyciężył po raz trzeci z rzędu Noji (Syrena) w czasie 22:06,6 sek., zdobywając na własność puchar, ufundowany przez redakcję „Raz Dwa Trzy”; 2) Flis (Zw. Strzel. Lublin) 22:08, 3) Soldan (Cracovia) 22:23, 4) Wasilewski (Sokół Włocławek) 22:27,8, 5) Bodahl (AZS. Warsz.) 22:29,8, 6) Szyperski (KPW. Pomorzanie Toruń).

W ostatnim kwadransie do głosu dochodzi Kraków pomimo to udaje się Wiechołkowi zdobyć piątą z kolei bramkę.

Widzów ze względu na niepogodę zaledwie około tysiąca.

Gryf toruński pokonał ligową Wartę 3:2 (3:1)

Dobrze się stało, że kierownictwo Gryfu, na zakończenie sezonu piłkarskiego sprowadziło do Torunia ligową Wartę z Poznania. Aczkolwiek grą Warty nie zachwy-

ciem z ekstra klasy polskiego piłkarstwa — będzie niewątpliwie dla drużyny toruńskiej bodźcem do wytrwałej pracy i zaprawy w sezonie zimowym, by na wiosnę zdobyć po-

na boisku miejskim. Warta wystąpiła w ligowym składzie, jedynie bez Tworza. Gryf osłabiony był brakiem, kontuzjowanego bramkarza Wyczyńskiego, którego zastąpił w 1-ej połowie Budziński, a w drugiej Janowski.

Pierwsza połowa gry toczyła się przy silnej przewadze Gryfu. Świetnie dysponowany atak Gryfu, stwarzając liczne, niebezpieczne sytuacje podbramkowe. Już w 12 min. po kombinacji Jeziorski — Ochocki — Kosobucki — Wierzelewski, ten ostatni silnym strzałem lokuje piłkę do bramki 1:0 dla Gryfu. W 16 min. nadarzyła się okazja podwyższenia wyniku, ale Ochocki nie wykorzystał rzutu karnego za rękę na polu karnym. Ambitny ten gracz zrewanżował się jednak w chwilę później (18 min.) i myląc bramkarza Fontowicza zdobywa drugą bramkę. Prowadzimy 2:0. Warta zdeprymowana... zdejmując swetry wełniane... Ligowcy prą teraz na bramkę Gryfu, zdobywając w 24 min. bramkę przez Nawrota. Ale toruńczycy nie opadają na siłach. W 44 min. Ziółkowski inicjuje atak — podaje Ochockiemu — ten zaś Kamińskiemu, który silnie strzela. Piłkę odbija Fontowicz i nadbiegający, niezawodny w takich sytuacjach Wierzelewski, zdobywa trzecią i ostatnią bramkę dla swych barw.

Po przerwie gra toczyła się przy zmiennej przewadze drużyn. Warta stwarzała wiele sytuacji bramkowych — ale nie umiała ich wykorzystać. Druga bramka dla Warty padła wskutek nieuwagi bramkarza Gryfu, który wypuścił piłkę z ręki. Strzelcem tej bramki był Gendera.

Jak już zaznaczyliśmy Warta nie zaprezentowała się dobrze. Ligowcy pokazali wprawdzie dobry poziom techniczny — ale byli beznadziejni w sytuacjach podbramkowych. W ataku wyróżnił się Kaźmierczak. Dobrze taktycznie zagrała obrona Warty „fabrykując” spalone. Niemniej jednak euforia p. Stogowski odgwiżdża kilka spalonych niestusznie. Poza tym sędziował zupełnie dobrze. W Gryfie świetny dzień miał atak. Jak widać z przebiegu gry wynik jest dla Gryfu zupełnie zasłużony, a mógł brzmieć zupełnie śmiało 4:1. Zabrakło na boisku Wyczyńskiego. Pomoc i obrona jak zwykle pracowita. Jedynie bramkarze zawiedli — no ale można mieć na takim meczu — tremę.

Warta wystąpiła w następującym składzie: Fontowicz, Opieryński, Hoedt, Sobkowiak, Danielak, Lis, Szwarc, Gendera, Kaźmierczak, Nawrot i Stomiak. Publiczności około 2000.

Boks

WKS. GRUDZIĄDZ BIJE WKS. GRYF 9:7.

W niedzielę 14 bm. w Grudziądzu odbył się towarzyski mecz pięściarski pomiędzy miejscowym WKS. a WKS. Gryf z Torunia. Mecz rozstrzygnęli grudziądzanie na swoją korzyść, zwyciężając w stosunku 9:7. Na ringu sędziował p. Zawadzki, na punkty p. Hajce z Grudziądza. Publiczności około 500 osób.

Wyniki techniczne (na pierwszym miejscu stawiamy zawodników Gryfu):

Waga musza: Jarmuszewski wygrywa przez poddanie się Wiśniewskiego w 3-ciej rundzie.

Waga kogucia: Grabowski Bogdan remisuje z Dulka.

I waga piórkowa: Igielski remisuje z Woźniakiem.

II waga piórkowa: Wrzesiński przegrał niezasłużenie z Burchardtem.

Waga lekka: Bitzer wygrał na punkty z Perzem.

Waga półśrednia: Kowalski po pięknej walce remisuje z Biesem.

Waga średnia: Jaro z powodu kontuzji nosa poddaje się w 3-ciej rundzie.

Waga półciężka: Kozakow przegrywa przez dyskwalifikację z Lotockim.

Najładniejszą walkę stoczył Jarmuszewski i Kowalski. Remis Grabowskiego Bogdana krzywdzi tego zawodnika, gdyż przez całe trzy rundy miał przewagę, a nawet w drugiej posłał swego przeciwnika na deskę. Również w wadze półciężkiej Kozakow mając zdecydowaną przewagę, w pierwszej rundzie, w drugiej po ciosie żołądkowym posyła swego przeciwnika na deskę. Zawodnik pozwala wyliczyć się do 10, po czym kwestionuje uderzenie, zaś sędzia uznaje cios jako nieprawidłowy i ogłasza zwycięstwo znokautowanego.

Góra zawieszony

Zarząd Cracovii na ostatnim posiedzeniu zawiesił w prawach członka piłkarza Górę, którego zachowanie się w Francji znalazło wyraz w uchwale P. Z. P. N., a który ostatnio w Katowicach zachował się nieodpowiednio w lokalu nocnym.

Równocześnie zarząd Cracovii rozpoczął dochodzenie, celem wyświetlenia awantur, jakie Góra miał wszcząć w Katowicach. Zachowanie się Góry w Krakowie również naruszało częste zastrzeżenia.

„Inwalida” - bramkarz Gryfu — Wyczyński stoi w „cywilu” za bramką swego zastępcy i z nieodłączną piłką w ręku spogląda na fragment gry.

liśmy się, niemniej jednak zawody były dla publiczności dużą atrakcją, zaś dla graczy Gryfu sprawdzianem siły i możliwości. Zwycięstwo nad rutynowanym przeciwni-

nowie mistrzostwo pomorskiej kl. A i wywalczyć sobie w rozgrywkach o wejście do Ligi — prawo wstępu do Ligi. Zawody odbyły się wczoraj o godz. 14-ej

O mistrzostwo Pomorza w siatkówce

W dalszym ciągu rozgrywek o mistrzostwo Pomorza w siatkówce odbyło się w ub. sobotę i niedzielę w Toruniu i Grudziądzu szereg meczów.

W sobotę w Toruniu WKS. „Sep” pokonał po ciekawej grze ZS. 2:0. W niedzielę przed poł. KPW. Pomorzanie wygrał ze „Sepem” 2:1 — wieczorem zaś po ciekawej i emocjonującej grze kapewiaczy ulegli drużynie Związku Strzeleckiego w stosunku 2:1. Gra stała na wysokim poziomie. Strzelec wygrał zupełnie zasłużenie, przewyższając kapewiaków smiałością i dobrą grą w polu.

Tych zalet nie posiadało tym razem KPW., chociaż kolejarze posiadają lepsze warunki fizyczne.

W siatkówce żeńskiej KPW. Pomorzanie pokonał ZS. w stosunku 2:0.

W Grudziądzu rozegrano dwa mecze siatkówki męskiej pomiędzy Sokolem a „Startem” z Bydgoszczy. Zwycięstwo odniósł Sokół III w stosunku 2:0 (15:12, 15:9).

Po południu odbył się mecz rewanżowy pomiędzy tymi samymi drużynami. Tym razem zwyciężyła drużyna bydgoska w stosunku 2:0 (15:7, 15:11).

Imponujący zjazd rolniczy w Wąbrzeźnie

Praca Kółek Rolniczych na realnych torach — Wąbrzeska Spółdzielnia Rolnicza

Wąbrzeźno, 13 listopada.

W sobotę, 13 bm. ze wszystkich stron powiatu licznie zjechali się rolnicy do Wąbrzeźna, celem wzięcia udziału w dorocznym masowym zjeździe powiatowym członków Kółek Rolniczych całego powiatu, zwołanym z okazji miesiąca propagandy organizacyjnej.

O godz. 10 wielka sala oraz galerie w „Dworze Wąbrzeskim“, pięknie udekorowane zielenią i barwami narodowymi, wypełniły się po brzegi przybyłymi na zjazd rolnikami w ilości około 600 osób. Przybyli na apel Zarządu Powiatowego P. T. R. tak kółkowie, jak i gospodynie wiejskie oraz młodzież rolnicza. Przy stole prezydijskim zasiadł Zarząd Powiatowy z p. prezesem Płocieniakiem z Owieczkowa i prezesem Rząsą na czele, p. starosta Kalkstein, dyrektor Centrali P. T. R. p. dr. Zakrzewski z Torunia, dalej przedstawiciel Izby Skarbowej, delegat Banku Rolnego z Grudziądza, inspektor Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych dyr. Szkoły Rolniczej inż. Adamiec i inni.

Pochwaleniem Pana Boga zajął zjazd p. prezes Płocieniak, witając przedstawicieli władz i urzędów oraz rolników, tak licznie przybyłych nawet z najdalszych krańców powiatu, po czym wygłosił obszernie przemówienie, zdając zjazdowi sprawozdanie z prac zarządu i stanu organizacyjnego w ostatnim roku. W szczególności należy podkreślić z uznaniem, iż jak wynika ze sprawozdania, p. prezes Płocieniak w ostatnim półroczu zlustrował osobiście prawie wszystkie Kółka Rolnicze swego powiatu, co było pracą nielada z uwagi na to, iż powiat wąbrzeski liczy 33 Kółka. W wyniku osobistej lustracji p. Płocieniak stwierdził, iż praca fachowa Kółek i stan organizacyjny są najlepsze w Kółkach Wielkie Radowska, Królewska Nowawieś, Płużnica i Bielsk. W końcu wyliczywszy szereg niedomagań przede wszystkim w pracy fachowej Kółek Rolniczych, mówca obszernie scharakteryzował sytuację gospodarczą rolnictwa powiatu wąbrzeskiego.

Z kolei zabrał głos p. starosta Kalkstein, który na wstępie podał do wiadomości zjazdu, iż P. Prezydent Rzeczypospolitej, w uznaniu pracy społecznej p. prezesa Płocieniaka, odznaczył go Krzyżem Zasługi, który to Krzyż wśród gromkich oklasków zebranych, p. starosta wręczył odznaczonemu. Dalej mówca podkreślił wagę pracy gospodarczej Kółek Rolniczych oraz obszernie omówił potrzebę większej opieki nad młodzieżą rolniczą. W dalszym ciągu porządku obrad nastąpił obszerny i treściwy referat p. dyr. Zakrzewskiego z Torunia o istocie pracy gospodarczej Kółek Rolniczych i o zagadnieniach gospodarczych, które mogą i powinny być rozwiązywane przez zorganizowane rolnictwo we własnym zakresie, bez oglądania się na pomoc z zewnątrz. Mówca wskazał tutaj na przykład pierwszych Kółek Rolniczych, zawieszanych na Pomorzu przed 75 laty i na doniosłe wyniki pracy tych Kółek, pomimo tego, że rząd i władze zaborcze pruskie nie tylko, że prac tych nie ułatwiały, tak jak teraz, lecz przeciwnie, na każdym kroku starały się je paraliżować. Drugą część swego przemówienia mówca poświęcił sprawom gospodarczym i podejmowanym w tym zakresie pracom przez zarząd powiatowy i centralę P. T. R. w Toruniu.

Na podstawie wygłoszonego referatu wywiązała się długa i obszerna dyskusja, w której zabierali głos m. in. pp. Minetti, Wlamowski, ks. Bączkowski, Pilek, Krzywdziński, Balcerowicz, Taczanowski, Lewalski i wielu innych. Wyjaśnień i odpowiedzi na rzucone w dyskusji zapytania udzielił p. Płocieniak, dr. Zakrzewski, p. nac. Baduszkiewicz z Banku Rolnego i p. nacelnik Urzędu Skarbowego.

Z kolei przewodniczący przystąpił do omówienia sprawy pracy fachowej młodzieży w przysposobieniu rolniczym oraz roztoczenia nad tą pracą opieki starszych rolników i Kółek Rolniczych, jako takich, podając, iż za pracę opiekuńczą nad zespołami P. R. zostali odznaczeni listami pochwalnymi pp. Leon Rumiński z Wałczyka i Antoni Neyman z Czystochlebia. Ponadto T. R. P. wystąpiło do Izby Rolniczej o przyznanie specjalnych dyplomów za pracę wśród młodzieży rolniczej ks. Bączkowskiemu z Królewskiej Nowejwsi i ks. Kurlandemu z Wielkołaki. Niemalżące oklaski zebranych świadczyły o tym, iż zjazd docenia zagadnienie pracy nad młodzieżą rolniczą w całej pełni. W krótkich słowach przemówił jeszcze inż. Adamiec z Izby Rolniczej.

Przystąpiono do następnego punktu porządku obrad. Wobec nieprzybycia zaproszonych przedstawicieli spółdzielczości, na prośbę przewodniczącego zabrał głos ponownie p. dr. Zakrzewski, wygłaszając referat o organizacji ruchu spółdzielczego na terenie Pomorza w ogólności, w szczególności zaś na terenie powiatu wąbrzeskiego. Referat swój mówca poparł cyframi, charakteryzującymi, jak dalece w tyle pod względem spółdzielczości pozostaliśmy w porównaniu z naszymi sąsiadami niemiec-

kimi oraz w porównaniu z innymi województwami. W końcu referatu mówca wysunął projekt powołania do życia placówki rolniczo-handlowej w Wąbrzeźnie na zasadach spółdzielczości.

W rzeczowej dyskusji wszyscy mówcy bez wyjątku poparli gorąco wysunięty projekt, po czym w głosowaniu jednogłośnie uchwalono powołać do życia Wąbrzeską Spółdzielnię Rolniczą. Dla zrealizowania tej uchwały wybrano komitet w składzie pp. Płocieniak, Pilek, Noga, Balcerowicz, Minetti, Bączkowski, Kalkowski, Chojnacki i p. Niewiadoma, przedstawicielka Kółkospodźn. Wiejskich. Komitet, w skład którego weszli przedstawiciele poszczególnych gmin powiatu wąbrzeskiego, przystąpi niezwłocznie do pracy.

W wolnych głosach poruszono wszystkie prawie najważniejsze bolączki rolnicze, sprawy osadnicze, oddłużeniowe, podatkowe itd. Zwłaszcza ostre słowa padły z ust rolników w kierunku Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu i ubezpieczenia od wypadków w rolnictwie. Uchwalono wysłać dwie depecze: pierwszą do P. Premiera Składkowskiego z prośbą o wglądnięcie w polity-

kę Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu i o spowodowanie wydatnej obniżki lepków inwalidzkich już z dniem 1 stycznia 1938 r., gdyż Ubezpieczalnia podwyższyła je bezprawnie z początkiem kwietnia br.; drugą depeczę na wniosek osadników wysłano do p. Ministra Poniatowskiego z prośbą o częściową obniżkę rat osadniczych jesiennej 1937 i wiosennej 1938, gdyż ci osadnicy, którzy zostali dotknięci klęskami żywiołowymi, nie będą w stanie w całości je zapłacić.

O godzinie pół do czwartej p. prezes Płocieniak zamknął obrady, dziękując rolnikom za tak liczne przybycie i wysoki poziom dyskusji i przedstawicielom władz za udzielone wyjaśnienia, po czym zaintonował pieśń „Boże coś Polskę“, którą zebrani w skupieniu i w powadze odśpiewali.

Zjazd wąbrzeski wywarł silne wrażenie na wszystkich obecnych, były to bowiem obrady, stojące na bardzo wysokim poziomie wyrobienia społecznego i świadczące o całkowitej i zgodnej konsolidacji całego rolnictwa naszego powiatu w ramach Kółek Rolniczych i miejscowego Powiatowego Towarzystwa Rolniczego.

P. L.

Kancelarz Hitler w gronie najstarszych bojowników partii

Zdjęcie nasze przedstawia kancelarza Rzeszy Niemieckiej Adolfa Hitlera w otoczeniu najstarszych bojowników partii narodowo-socjalistycznej, podczas uroczystego apelu, który odbył się w Monachium w historycznej pierwszej kwatrze partyjnej (w piwnicy starej mieszczącej się gospody).

Wyrok Sądu Apel. w sprawie myślenickiej

Sąd Apelacyjny w Krakowie podwyższył wymiar kary w procesie przeciwko towarzyszący inż. Doboszyńskiego, oskarżonemu o najazd na Myślenice.

Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację prokuratora co do winy Piotra Tyłca, — któremu wymierzył karę 10 miesięcy więzienia. W pierwszej instancji jak wiadomo, Piotr Tylec został uniewinniony.

Dalej Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację prokuratora, co do kary wymie-

zonej Andrzejowi Pionce podwyższając mu karę z jednego roku więzienia do roku i 6 miesięcy, Janowi Kwincie z jednego roku i 8 miesięcy więzienia do 3 lat, wreszcie Karolowi Knotkowi z jednego roku do jednego roku i 6 miesięcy więzienia.

Ponadto Sąd Apelacyjny odmówił wszystkim oskarżonym warunkowego za wieszenia kary.

Ku zacieśnieniu więzów gospodarczych Pomorza z nowymi terenami

Posiedzenie zarządu głównego Towarzystw Kupieckich z Grudziądza odbyło się we Włocławku

Miesięczne posiedzenie zarządu głównego Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, mającego siedzibę w Grudziądzu, odbyło się w tym miesiącu we Włocławku co było niejako wizytą kupiectwa polskiego z Pomorza u kupców polskich z Kujaw wschodnich. Posiedzenie to miało przebieg niezwykle uroczysty, gromadząc w sali rady miejskiej Włocławka prócz członków zarządu głównego licznych gości w charakterze przedstawicieli zrzeszeń kupieckich z Aleksandrowa, Dobrego, Lipna, Lubicza, Piotrkowa Kuj. Sempolna i Włocławka. Prezes TK p. poseł Marchlewski podniósł na wstępie, iż chodzi tu o nawiązanie kontaktów organizacyjnych z ziemiami województwa warszawskiego, przypadającymi Pomorzu od 1 kwietnia r. p. Gości pomorskich witał prezes miejscowy kupiectwa p. Falencykowski, przemówienie powitalne do Kujawiaków wygłosił wiceprezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni p. Smoleń.

Po referacie prezesa posła Marchlewskiego sprawozdanie ze stanu organizacyjnego składali prezesi poszczególnych ośrodków Kujaw, pp.: z terenu Włocławka — wiceprezes Stowarzyszenia Kupców Polskich

Michałowski, z Lipna — wiceprezes Trzyszyńska, z Aleksandrowa — prezes Kokowicz i z Dobrego sekretarz Kwiatkowski, a które to sprawozdania uzupełnili pp. prezes Ożminkowski, Falencykowski, Nowostawski, Makowski, Jankowski, Świtek i inni.

W związku ze zmianą granic wojewódzkich, zarząd główny uchwalił zwrócić się do Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie z propozycją wymiany odpowiednich zrzeszeń kupieckich już od dnia 1 stycznia 1938 roku.

Dyrektor Związku p. Radojewski zobrażował zmiany w świadczeniach podatkowych, jakie sążąd na nowoprzyłączonych do Pomorza terenach b. Kongresówki.

Następnie zarząd uchwalił jednogłośnie przesunąć na dzień 16 stycznia termin walnego rocznego zebrania delegatów i zjazdu Kupiectwa Pomorskiego, które mają się odbyć w Bydgoszczy już z udziałem delegatów z Włocławka i okolic.

Tym samym termin projektowanego w okresie od 4—11 grudnia rb. Konkursu Okien Wystawowych został przesunięty na styczeń 1938 r.

Uchwalono także unakutecznić ramknię-

Uczucie suchości w ustach rano

krótz tego nie zna — a jak łatwo temu zapobiec? Użyjcie choć raz natychmiast po przebudzeniu się pasty do zębów Chlorodont. Chlorodont nie tylko czyści i odświeża, ale dzięki zawartości soli tlenowych pobudza gruczoły ślinowe do wzmożonej działalności, przez co powoduje naturalne czyszczenie jamy ustnej. Pamiętajcie więc zawsze:

Rano, jako pierwsze, wieczorem, jako ostatnie

Robotniczy grosz na dobrojenie armii

W dniu wczorajszym odbyła się na stadionie w Radzionkowie pow. tarnogórskiego uroczystość wręczenia putkowi tarnogórzkiemu sprzętu wojskowego, ofiarowanego przez robotników i urzędników oraz zarząd centralny zakładów przemysłowych „Henckel Donnersmarch“.

męczennik sprawy polskiej

Ostatni numer „Dziennika Polskiego“ został przez władze czeskie skonfiskowany za artykuł, omawiający wydaleń z pracy na kopalni „Głęboka“ w Karwinie działacza polskiego Macieja Popiela, zamieszkałego na terenie Śląska Cieszyńskiego od roku 1912.

688 nowych awansów w Lasach Państwowych

Warszawa (AG.). W służbie w Lasach Państwowych pozostaje jeszcze pewna ilość pracowników, którzy od dość dawna posiadają niezmienną grupę uposażeniową. W celu stopniowego zlikwidowania tego stanu rzeczy i zrównania zaległości z ważnością od dnia 1. 10. br., awansowano cały szereg osób. Tak więc do VII grupy uposażeniowej otrzymało awanse 130 urzędników, do VIII — 68, do IX — 188, do X — 43, do XI — 8, do XIII — 119 gajowców, do XIV — 86 i do grupy XV — 26. Razem awansowało 688 osób.

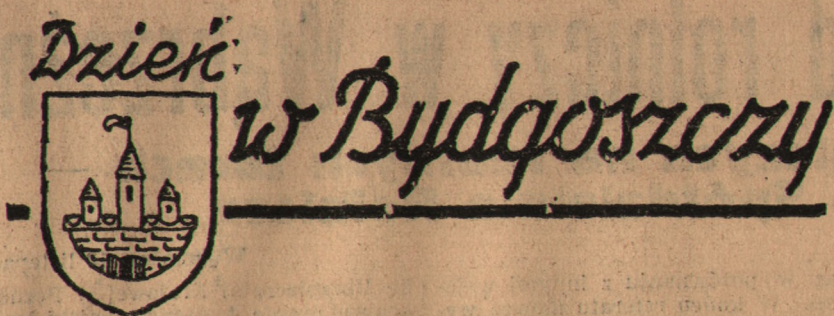
Sukces muzyki polskiej w Niemczech

Hamburg. Zapowiedziana i przygotowywana oddawna premiera baletu Karola Szymanowskiego „Harnasie“ odbyła się uroczystość dn. 12 bm. w państwowej operze w Hamburgu. Obecnych było wielu dygnitarzy polskich i niemieckich oraz wielu dyrektorów oper, pragnących zaznajomić się z walorami nowoczesnej muzyki polskiej. Efekt, jaki wywołał Szymanowskiego balet łącznie z jego dekoracjami i wystawą jest bezprzecznie wielki. Stronę choreograficzną opracowała p. Swedlung, która studiowała muzykę i tańce polskie w czasie pobytu w Polsce.

LISTOPAD
15
Poniedz.

KALENDARZYK
Poniedziałek 15. 11. — Leopolda.
Wtorek 16. 11. — M. B. Ostrobr.
Środa 17. 11. — Łazarza

Z miasta

— Zginął rower P. Józef Raszkowski (ul. Leśczyńskiego 14) zgłosił kradzież roweru męskiego wartości 180 zł., który pozostawił bez dozoru na Rynku im. Marsz. Piłsudskiego.
— Kradzież w chlewie. Za pomocą wyrwania ściany dostali się nieznani sprawcy do chlewa p. Stanisława Małeckiego (Wrocławska 3) gdzie skradli różne zamki i krany mosiężne wartości 60 złotych.
— Syn okradł ojca. Niej. Maks Jaworski zam. w Zblewie w pow. starogardzkim został przytrzymany za kradzież 1050 zł 41 gr gotówki na szkodę jego ojca Jana Jaworskiego zam. w Zblewie.
— Wykupił cudze futro. Alfons Klichn zam. w Barcinie (Rynek 1) zgłosił, że niej. K. O. z Barcina wykupił z lombardu w Bydgoszczy jego futro.

Zgłoszenia na zjazd POW

By dać możność wszystkim powołakom brać udziału tak w miejscowych uroczystościach w dniu święta Niepodległości jak również uczestniczenia w I-szym Ogólnopolskim Zjeździe Powoiaków do Wilna, przełożono termin Zjazdu na niedzielę dnia 21 listopada r. b. z ważnością na ten dzień wszystkich dotąd wydanych zarządzeń. Dotychczasowe zgłoszenia uczestnictwa nie tracą ważności. Przypominamy, że udział w Zjeździe zrzeszonych w Związku Powoiaków i Powoiacek jest obowiązkowy a stojących dotąd jeszcze poza Związkiem bardzo pożądanym. Członkowie rodzin wszystkich Powoiaków mogą również brać udział. Wszystkim uczestnikom Zjazdu przysługują zniżka kolejowa 75 proc. od normalnej taryfy (z pozańskiego w obydwie strony około 14,— 21) za okazaniem karty uczestnictwa, którą otrzymać można za opłatą 1,— zł po przyjęciu zgłoszenia udziału w biurach Kół Związku Powoiaków w Bydgoszczy (u Dr. Wł. Typpowicza ul. Mostowa nr. 12).

Głosy naszych czytelników
Oświata żołnierza

Słynne już dziś stało się powiedzenie, że pruski nauczyciel z roku 1870 wojną wygrał i ten sam nauczyciel w roku 1914 wojnę przegrał. Dzięki, a raczej wskutek czego? Wskutek nieodpowiednich metod wychowawczych. Na należyte wychowanie żołnierza polskiego zwrócili baczną uwagę nasze władze wojskowe i wespół ze społeczeństwem powołały do życia Polski Biały Krzyż. Uczyniły to dlatego, że na polu oświaty i wychowania po naszych zaborcach pozostały olbrzymie zaległości, które pokolenie współczesne w możliwie krótkim czasie wyrównać musi. Wszak wiemy ze statystyk, że szkoła polska niestety dziś jeszcze nie ogarnia wszystkich dzieci racjonalnym nauczaniem. Stał w wojsku spotykać kogoś dość często żołnierzy nie umiejących czytać i pisać i zupełnie nie uświadomionych pod względem państwowym i narodowym. A przecież nie do pomysłenia jest zwycięstwo nad wrogiem z żołnierzem nie-uświadomionym. **Oto ważne zadanie Polskiego Białego Krzyża: usuwanie z wojska ciemnoty i głębokie uświadomienie pod względem państwowym i narodowym naszego żołnierza.** Niechaj każdy w czasie Tygodnia Polskiego Białego Krzyża dopomóż do zrealizowania tego szczytnego celu przez stałe członkostwo za 50 gr. miesięcznie (zapisy przyjmuje Sekretariat Polskiego Białego Krzyża, ul. Słowackiego 3 obok Starostwa). Na koniec jeszcze jedno wezwanie: zbiorówkę uliczną w dniach 11 listopada na cele Polskiego Białego Krzyża niechaj każdy obywatel wydatnie poprze. Czytelnik.

Pekaz filmów szkolnych

Dziś w poniedziałek, dnia 15 bm. w godzinach od 18 do 19 30 w gmachu ogólnopolskiej wystawy radiowej (Toruńska 30) odbędzie się pokaz aparatów filmowych wskotaśmowych typu szkolnego oraz filmów szkolnych dla pp. przedstawicieli garnizonu, Inspektoratu Szkolnego, dyrektorów, kierowników i profesorów szkół m. Bydgoszczy. Pekaz ten jest zorganizowany przez Instytut Filmowy P. A. T. w Warszawie.

Wrażenia z kin

GRACE MOORE I CARY GRANT W KINIE APOLLO
Królewska para kochanków w pięknym filmie miłosnym p. t. „Kiedy jesteś zakochana” gości od piątku na ekranie kina Apollo. Amerykańskie pisma reklamują „Słowika Ameryki” w sposób następujący: „Najwybitniejsza artystka i śpiewaczka Ameryki Grace Moore w swoim najlepszym filmie”. Rzeczywiście, nie ma w tym określeniu przesady, bowiem znakomita artystka jest w tym filmie niezrównana, a partner jej, wytworny asiant Cary Grant stwarza również nieprzeciętną kreację, którą czaruje widownie. Pełen wdzięku, czarujący i sentymentalny film, reżyserowa, Robert Rislin, znany czelowy reżyser amerykański i stworzył z niesłychanie żywej i bogatej akcji, prawdziwe arcydzieło. Film podoba się nadzwyczajnie i ściera liczne rzesze publiczności. Bogaty nadprogram uzupełnia seans.

Ze sportu
NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE BYDGOSKIEGO PODOKRĘGU PIŁKI RĘCZNEJ.

W związku z ustąpieniem dotychczasowego prezesa podokręgu piłki ręcznej p. kpt. Mówki, spowodowanym z przeniesieniem służbowym, zarząd bydgoskiego podokręgu zwołuje na dzień 15 listopada br. (poniedziałek) godz. 19 do sekretariatu miejskiego ośrodka W. F. Nowy Rynek 4 — nadzwyczajne walne zgromadzenie.

Wieczór autorski Michała Rusinka
jedną z ciekawych imprez kulturalnych w Bydgoszczy

Już dnia 18-go bm. odbędzie się pierwszy z cyklu wieczorów autorskich, organizowanych przez sekcję literacką Rady Artystyczno-Kulturalnej. Przyjeżdża znany pisarz — radca Ministerstwa W. R. i O. P. — Michał Rusinek, autor „Człowieka z bramy”, „Burzy nad brukiem” i „Plutonu z Dzikiej Łąki”.
Do recytacji wyjątków z utworów wybitnego pisarza pozyskano artystów Teatru Miejskiego pp.: Jabłonowską, Drewicza i Kierczyńskiego. Sam autor odczyta fragment przygotowywanej do druku powieści. Z postacią i dziełem Rusinka zapozna słuchaczy prof. Turwid w słowie wstępnym.
Od wielu lat Bydgoszcz nie widziała wartościowego wieczoru autorskiego, miasto nasze było też pozbawione na ogół kontaktu z innymi centrami ruchu literackiego. Smutną tę tradycję przerwie wreszcie wspomniany wieczór.
Jest nadzieja, że przyjazd Rusinka zelektryzuje wszystkich i da Bydgoszczy możność zmanifestowania swej prężności jako ośrodka życia kulturalnego, które powinno się obudzić.
Nikogo nie może więc zabraknąć na wieczorze literackim w auli gimnazjum im. Kopernika.

Bydgoszcz przyciąga sąsiednie powiaty...
Z ciekawej konferencji w bydgoskim starostwie

Moment przejścia Bydgoszczy i sąsiednich powiatów do województwa pomorskiego nie jest pozbawiony wagi i znaczenia. Nie można się dziwić, że te czy inne czynniki tak wiele poświęcają w ostatnich czasach uwagi zagadnieniom naszego miasta. Jest to moment naprawdę przełomowy.
Z drugiej strony miasto nasze dotychczas nie wiele zrobiło, jeśli chodzi o zacieśnienie więzów z sąsiednimi powiatami. To też słuszną była inicjatywa p. starosty Suskiego, zmierzająca do nawiązania tych więzów i daleko idącej współpracy.
Onegdaj odbyła się w sali starostwa bydgoskiego konferencja przy udziale starostów sąsiednich powiatów i przedstawicieli społeczeństwa.
Na konferencji reprezentowane były powiaty: szubiński — star. Dąbrowski, wyrzyski — star. Muzyczka, świecki — starosta mgr. Cwinarowicz, tucholski — starosta Hryniewiecki, chojnicki — star. Lipski i sepoleński nowy star. Robakowski. Zarząd miejski reprezentowali pp. wiceprezydenci Śpikowski i dr. Nawrowski. Wojewoda Pomorski wydelegował na konferencję inspektora samorządowego dr. Tomczyńskiego.
Konferencję zajął inicjator jej — p. starosta Suski, witając gości i zaznając

— Nocny dyżur aptek. Dyżur pełnią od 15—21. 11. rb. apteka pod Koroną, ul. Dworcowa 48, tel. 33-01 i apteka pod Niedźwiedziem, ul. Niedźwiedzia 11, tel. 30-50.

Z Teatru Miejskiego

Dziś, w poniedziałek i we wtorek wieczorem w dalszym ciągu na afiszu utrzymuje się „Lizistrata” przepiękna operetka P. Linkego.
W środę „Nie-Boska Komedja” Z. Kraśńskiego, w piątek zaś „Emilia Plater” T. Konczyńskiego.
W pełnych próbach nie grana w Polsce operetka w 14 obrazach J. Benesa „Źródło Miłości”, z której próby odbywają się codziennie pod kierunkiem reżyserskim M. Domostawskiego.
Wobec licznych zapytań niniejszym komunikujemy, że ciesząca się zasłużonym powodzeniem operetka E. Kalmana „Księżniczka Czardasza” ukaże się w nadchodzącej niedzielę o godz. 16-tej, po cenach zniżonych.
REPERTUAR KIN
APOLLO: „Kiedy jesteś zakochana”, w rolach głównych: Grace Moore i Cary Grant, oraz tygodnik „Pata”.
BAŁTYK: „Władca podwodnego świata” i nadprogram.
KRISTAL: „Władca” z Emilem Janningsem, oraz nadprogram.
MARYSIENKA: „Siódme niebo” i nadpr.
KAPITOL: „Królowa tańca” i nadpr.

CZY USUNIEMY PRZESZKODY KOMUNIKACYJNE?

Brak dogodnej komunikacji był dotychczas najważniejszą przeszkodą w nawiązaniu kontaktu z sąsiednimi powiatami. Na czym więc one polegają? Oto Szubin skarży się na brak wieczornych autobusów (pora wieczorowa). Przyjezdny musi rezygnować z teatru, kin i innych atrakcyj miasta. Powiat wyrzyski podobnie. Dyrekcja kolejowa na wnoszone od lat wnioski i prośby mieszkańców nie reaguje. Tuchola domaga się usprawnienia komunikacji z węzłem kolejowym Laskowice, gdzie w drodze z Bydgoszczy trzeba czekać z godziny na połączenie. Kupiectwo chojnickie i tucholskie, w obawie przed utratą klienteli, sprzeciwia się usprawnieniu komunikacji z Bydgoszczą. Sepólno i Świecie skarżą się na brak autobusu nocnego. Te przeszkody komunikacyjne należy zatem czym prędzej usunąć.

ZAGADNIENIA HANDLU, KREDYTU I KULTURY

W dalszym ciągu konferencji prezes Tow. Kupców Cykowski wygłosił referat na temat zagadnień handlowych, wskazując niezyciowość niektórych przepisów prawnych, hamujących kredyt. W obszernej dyskusji poruszono sprawę spółdzielni niemieckich, które się rozpałoszyły na naszym terenie, sprawę przewożenia towarów autobusami itd.

Sprawy kredytu zreferował dyrektor BGK. Wierzbicki omawiając związane z tym zagadnienia, a uwagi jego uzupełnił dyrektor KKO Gulcz, oraz starosta Muzyczka i starosta Dąbrowski.

Podniesiono jedną bardzo drażliwą sprawę: niebezpieczeństwa zbyt łatwego udzielania pożyczek Polakom przez banki niemieckie. Niemcy zagarniają majątki polskie, zwłaszcza obiekty żywijskie. Gdy dłużnik nie spłaca zaciągniętych pożyczek, bank wystawia Polaka na listę cytań i najczęściej przejmuje jego własność. Jest to wypróbowana metoda niemiecka, bardzo groźna dla polskiego stanu posiadania.

Sprawy kulturalne referował przedstawiciel Rady Art. Kulturalnej. Z uwagi na to, że o zagadnieniach tych piszemy w innym związku, w tym artykule nie będziemy ich omawiali.

Mosty zostały rzucone. Jakimi drogami pójdzie współpraca Bydgoszczy z sąsiednimi powiatami i jakie da wyniki ona także przyszłość.

Uczennice bydgoskie też myślą o armii...
Wzruszający akt darowania 213 par rękawic przez uczennice bydgoskie dla wojska

Ubiegłej niedzieli odbył się w hali koszar pułku „Dzieci bydgoskich” wzruszający akt spójni młodzieży z wojskiem, podniosta manifestacja uczuć, jakie żywi młode pokolenie dla żołnierza polskiego.
Oto uczennice średniej Szkoły Zawodowej Żeńskiej w Bydgoszczy z własnej woli i własnym sumptem wykonały 213 par rękawic dla szeregowych wspomnianego wyższego pułku. Uroczystość wręczenia daru dziewcząt bydgoskich pułkowi przeobraziła się w ujmującą prostotą i szczerością nawiązanie nici przyjaźni z armią polską.
Obszerna hala gimnastyczna wypełniła się po brzegi żołnierzami, oraz publicznością. W pierwszym rzędzie krzesel zajęli miejsca przedstawiciele władz z ppłk. Heilman-Rawiczem, p. Wojciechowskim z ramienia Starostwa, p. radcą Menclem i in. na czele. Wśród obecnych zauważyliśmy również prezeskę Polskiego Białego Krzyża p. inż. Stabrowską, dyr. szkoły zawodowej żeńskiej p. Matecką i in.
Na scenie ustawiły się uczennice wspomnianej wyższej szkoły. Po odegraniu przez orkiestrę wojskową pod batutą kpt. Grabowskiego „Gaude Mater”, prezeska samo-

Młodociany złodziej w kościele
Przylapany został przez księdza w chwili rozbijania puszeki

Rozwydrzenie młodzieży staje się faktem coraz bardziej niepokojącym. Dochodzi ono miejscami do tak skandalicznych rozmiarów i przybiera tak brutalną formę, że rodzice i wychowawcy, a także czynniki społeczne winny przedsięwziąć środki zaradcze.
Oto ilustracja dla powyższego twierdzenia:
w Barcinie pod Bydgoszczą, gdy ks. proboszcz Nowicki wszedł do kościoła, przylapał tam 10-letniego Henryka Nowaka w chwili, gdy rozbijał puszkę z zamiarem jej opróżnienia.
Ksiądz oddał malca w ręce policji. Chłopiec tłumaczył się, że do kradzieży namówili go koledzy, a osiągnięte w przestępny sposób pieniądze zamierzali wydać na łakocie.

Oficer i nauczyciel we wspólnym wysiłku szkolenia kadr obrońców Ojczyzny

Z konferencji w sprawie oświaty pozaszkolnej w Toruniu

Mineło zaledwie kilka dni od konferencji oświatowej w kuratorium, poświęconej sprawie powszechnego kształcenia przedpo-
borowych i związanego z tym zagadnienia dostarczania im dobrej i celowo dobranej książki.

Oddźwięk tej konferencji widoczny jest już w terenie. Wszędzie widać intensywne i zgodne przygotowania powiatowych i gminnych władz administracyjnych, wojska i szkolnictwa. Co się tyczy samej konferencji, to należy podkreślić udział w niej czynników fachowych: naczelników i wizytatorów szkół, obwodowych inspektorów i instruktorów oświaty pozaszkolnej, p. generała Thommée z oficerami i w. in., m. in. delegatów wojewody, starosty krajowego i prezesa Izby Rolniczej.

W przemówieniu zagajającym konferencję kurator dr. Ryniewicz mówił o zadaniach oświaty pozaszkolnej. Musi być ona dostosowana do aktualnych potrzeb Państwa. — Inne miała ona zadanie w czasach dawniejszych, a inne dzisiaj. Tym razem chodzi nie tyle o cele ogólne, ile o realne przygotowanie całego Narodu do wielkiego wysiłku, którego przede wszystkim może wymagać od nas potrzeba wojenna.

Kierownik oddziału o. p. Krukowski zreferował ogólny plan pracy we wszystkich dziedzinach oświaty pozaszkolnej, w którym na czoło wysuwa trzy zagadnienia, mianowicie: 1) konsolidację społeczeństwa i koordynację wysiłków na polu przysposobienia oświatowego i wojskowego do obrony narodowej, 2) powszechne kształcenie przedpo-
borowych i 3) akcję czytelnictwa na Pomorzu.

Generał Thommée w dłuższym przemówieniu podkreślił momenty dla żadnego obywatela niesporne, a to, że wojsko potrzebuje obywateli patriotów, umiejących czytać i pisać, zdrowych fizycznie i moralnie. Wojsko dzisiaj nie ma czasu na douczanie żołnierzy w zakresie wykształcenia ogólnego, bo cały wysiłek musi skupić na nauczanie żołnierza trudnego dziś rzemiosła wojskowego i poznanie skomplikowanej broni technicznej. Dlatego potrzebna i konieczna jest tu współpraca nauczyciela z oficerem.

„Sztandaromania“ i „uroczystomania“ muszą zniknąć, bo nie dają korzyści. Praca musi być ponad partiami — uczciwa i rzetelna. Rezultaty pracy, do której stają nauczyciel i oficer, powinny być obfite. Stanie do pracy również i duchowny, bo żołnierzowi potrzeba oparcia moralnego i pociechy religijnej.

Nacz. Grzanka zapewnił, iż pan wojewoda Raczkiewicz daje całe swe poparcie akcji, wyraża za nią podziękowanie i wdzięczność. Ufa głęboko, że przy wspólnym wysiłku i zrozumieniu dla sprawy, akcja się powiedzie.

Określony instruktor o. p. Inż. Kochanowski sprzeciwił zasadnicze podstawy rozpoczęcia akcji, którą streścimy:

- 1) akcja przysposobienia oświatowego przedpo-
borowych do obrony narodowej jest obowiązkowa i powszechna. Jest ściśle związana z przysposobieniem wojskowym w formie nie stowarzyszonych hufców p. w.;
- 2) akcja jest apolityczna, nie ma cienia zabarwienia partyjnego, nie będzie też służyć do nastawiania dla celów tej lub owej organizacji;
- 3) nie ma za zadanie utrudniania życia i rozwoju istniejących dotąd organizacji młodzieżowych, a raczej przygotowanie młodzieży do życia organizacyjnego, według własnej woli i uznania młodzieży dotąd nie stowarzyszonej;

Na co wolno polować w listopadzie?

Zgodnie z przepisami łowieckimi, obowiązującymi na terenie całego kraju (o-
prócz województwa śląskiego), w listopadzie wolno polować na następującą zwierzynę i ptactwo, podlegające czasom ochronnym:

Daniele-rogacze, sarny-kozły (z wyjątkiem wcy pomorskiego i poznańskiego), dziki, zębiki, kuny leśne (tumaki), borsuki, wiewiórki, zające-szaraki, zające-
cebielaki, cietrzewie-koguty, jarząbki, pardwy, bażanty-koguty, kuropatwy (z wyjątkiem woj. wileńskiego, nowogrodzkiego, białostockiego, poleskiego i wołyńskiego), przepiórki, dzikie indyki-samce, dzikie indyki-samice, słonki, bataliony, dzikie kaczory, kaczki i młode, dzikie inne ptactwo wodne i błotne, dzikie łabędzie, dzikie gęsi, dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty, puchacze, ptaki krukowate i drapieżne z wyjątkiem jastrzębi gołębiarzy, krogulców, wron i szok, wilki, wydry, kuny domowe (kaszmiorki), tchórze, gronostaje, lasice, kró-
liki.

4) akcja musi być uważana za przed-
szkole do służby wojskowej i pozostaje pod opieką władz szkolnych i wojskowych.

Poza tym prelegent omówił zasady organizacji i metodę pracy w terenie. W o-
wionej kilku godzinnej dyskusji rozważono głęboko wszelkie trudności, jakie będą do zwałczenia tak pod względem przeszkód terenowych, braku środków materialnych i stosowaniu zasady powszechności.

W trzecim referacie okrogowy instruktor o. p. Antoni Myjak, omówił zagadnienie czytelnictwa. Referent na podstawie danych statystycznych stwierdził, że stan czytelnictwa na Pomorzu, a zwłaszcza na wsi jest katastrofalny. Stoimy w wysiłku ogólnopolskim w tej dziedzinie na samym końcu. Prześcignęły nas już województwa wschodnie. Organizacje społeczne opierają-
ce swą pracę na dobrowolnych datkach, nie są w stanie ani nie mogą zaspokoić głodu książki.

Referencja trwała dwa dni i wypełniła ją prócz referatów gorąca i rzeczowa dyskusja. Dzięki podjętej już w terenie akcji znajdują stanowiska ci nauczyciele społecznicy, którzy pousuwali się od pracy organizacyjnej. Niewątpliwie, iż akcji dokształcania przedpo-
borowych i rezerwistów poświęcił się wielu więcej nauczycieli, wycofując się z życia organizacyjnego tych stowarzyszeń, które mogą być prowadzone przez obywateli innego zawodu.

Wynikiem konferencji toruńskiej są obecnie przeprowadzane konferencje powiatowe i gminne, których zadaniem jest ostateczne zmontowanie akcji i rozpoczęcie działalności najistotniejszej.

Rzemiosło bydgoskie zdecydowanie przeciwko projektowi nowelizacji prawa przemysłowego

W Bydgoszczy odbył się wielki sejmik rzemiosła, poświęcony krytyce projektu zmiany ustawy przemysłowej. Sejmik odbył się w wypełnionej po brzegi sali Re-
sursy Kupieckiej, w obecności władz ze starostą Suskim na czele i przedstawicielami urzędów i społeczeństwa. Z Warszawy przybył naczelnik Związku Izb Rzemieślniczych p. Ehrenberg i dyr. Związku Rzem. Chrześcijan Głapiński. Referat wy-
głosił prezes Godek, przedstawiając postulaty rzemiosła.

Po obszernej dyskusji uchwalona została rezolucja, w której rzemiosło bydgoskie wypowiada się ostro przeciwko zamierzonej nowelizacji prawa przemysłowego. Dokładne omówienie postulatów bydgoskiego rzemiosła zamieścimy w numerze jutrzejszym.

Zagadkowy napad rabunkowy w śródmieściu Gdyni

W sobotę w godzinach południowych dokonano w śródmieściu na placu Kaszubskim u wylotu ulicy Jana z Kolna napadu rabunkowego. Mianowicie do śpieszącej placem kasjerki i zarazem współpracownicy żydowskiej firmy „Owocopol“ 23-letni Jędrzej Mąkówny podbiegł kilku osobników z których jeden uderzył ją pięścią w twarz i piersi a drugi wyrwał teczkę ze znajdującymi się w niej skasowanymi kwotami na ponad 2000 zł. Napastnicy szybko rozbiegli się, każdy w inną stronę. Policja wdrożyła dochodzenia. Prócz Mąkówny poszkodowany jest jej izraelski wspólnik Chotzner.

W sobotę w godzinach południowych dokonano w śródmieściu na placu Kaszubskim u wylotu ulicy Jana z Kolna napadu rabunkowego. Mianowicie do śpieszącej placem kasjerki i zarazem współpracownicy żydowskiej firmy „Owocopol“ 23-letni Jędrzej Mąkówny podbiegł kilku osobników z których jeden uderzył ją pięścią w twarz i piersi a drugi wyrwał teczkę ze znajdującymi się w niej skasowanymi kwotami na ponad 2000 zł. Napastnicy szybko rozbiegli się, każdy w inną stronę. Policja wdrożyła dochodzenia. Prócz Mąkówny poszkodowany jest jej izraelski wspólnik Chotzner.

Kolejarz zmiażdżony przez pociąg

Straszny wypadek w Zajęczkowie

Na stacji kolejowej Zajęczkowo Tczewskie podczas spinania wagonów uległ śmiertelnemu wypadkowi pomocnik prze-
tokowy 25-letni Jan Stawicki z Dąbrówki. Stawicki dostał się pod wagony, których koła przecięły go przez pierś.

Na stacji kolejowej Zajęczkowo Tczewskie podczas spinania wagonów uległ śmiertelnemu wypadkowi pomocnik prze-
tokowy 25-letni Jan Stawicki z Dąbrówki. Stawicki dostał się pod wagony, których koła przecięły go przez pierś.

10-letni chłopiec stracił nogę

Pod Toruniem w okolicy Podgórzka do pociągu towarowego idącego do Bydgoszczy wskoczył 10-letni Edward Weber, syn urzędnika kolejowego, który w trakcie biegu przeskakiwał przez wagony. W
pewnej chwili chłopiec poślizgnął się i spadł pomiędzy wagony, tak iż koła uściły mu całą lewą nogę. W stanie bardzo ciężkim chłopca przewieziono do szpitala na Mokrem w Toruniu.

Pod Toruniem w okolicy Podgórzka do pociągu towarowego idącego do Bydgoszczy wskoczył 10-letni Edward Weber, syn urzędnika kolejowego, który w trakcie biegu przeskakiwał przez wagony. W
pewnej chwili chłopiec poślizgnął się i spadł pomiędzy wagony, tak iż koła uściły mu całą lewą nogę. W stanie bardzo ciężkim chłopca przewieziono do szpitala na Mokrem w Toruniu.

Jak zdobyć środki obrotowe

Dzisiaj, gdy nasze życie gospodarcze wkroczyło na nowe tory, gdy każdy dzień niemal przynosi nam pocieszające wiadomości o wzmaganiu się produkcji i spadku bezrobocia — przed każdym, kto pragnie wyzyskać pomyślną koniunkturę staje pytanie: jak zdobyć lub powiększyć posiadane już środki obrotowe, by osiągnąć naprawdę dobre wyniki?

Dzisiaj, gdy nasze życie gospodarcze wkroczyło na nowe tory, gdy każdy dzień niemal przynosi nam pocieszające wiadomości o wzmaganiu się produkcji i spadku bezrobocia — przed każdym, kto pragnie wyzyskać pomyślną koniunkturę staje pytanie: jak zdobyć lub powiększyć posiadane już środki obrotowe, by osiągnąć naprawdę dobre wyniki?

Sposoby są rozmaite, ale żaden z nich nie wyłącza jednego: starać się wygrać na loterii klasowej. W nadchodzący czwartek rozpoczyna się właśnie ciągnięcie drugiej

klasy czterdziestej loterii, z główną wygraną sto tysięcy złotych. Na każdą czwartkę losu będzie można wygrać na czysto dwadzieścia tysięcy. Inne wygrane mogą nam przynieść na czwartek piętnaście, dziesięć, sześć, trzy tysiące złotych netto, a wszak każda z tych kwot, gdyby je nawet jeszcze bardziej podzielić, stanowi poważny „zastrzyk“ gotówki dla przedsiębiorczego człowieka.

Ideologia demokratyczna rządu czeskiego w praktyce

Bratysława. Posłowie słowaccy wnieśli w parlamencie praskim interpelację, w której domagają się odwołania odcroczenia wyborów gminnych i zakazu odbywania zgromadzeń publicznych. Interpelanci podkreślają, że za-
rządzenia rządu nie posiadają żadnej podstawy prawnej i są sprzeczne z zasadami demokracji.

Bratysława. Posłowie słowaccy wnieśli w parlamencie praskim interpelację, w której domagają się odwołania odcroczenia wyborów gminnych i zakazu odbywania zgromadzeń publicznych. Interpelanci podkreślają, że za-
rządzenia rządu nie posiadają żadnej podstawy prawnej i są sprzeczne z zasadami demokracji.

Oreddie cesarza Japonii

Tokio. Otwierając posiedzenie nadzwyczajnej sesji sejmiku, cesarz wygłosił nową tronową, wyrażając jak najgłębsze uznanie dla wysiłków armii japońskiej oraz dla tych, którzy polegli, lub zostali ranni w walce o ideały narodowe. Oreddie cesarskie nawołuje armię do wznowienia wysiłków w celu osiągnięcia dążeń, których zakończeniem będzie trwanie pokoju z Dalekim Wschodem.

Posłowie słowaccy domagają się bezzwłocznego wydania zarządzeń co do przeprowadzenia wyborów gminnych i odwołania zakazu odbywania zgromadzeń.

Oto jak wygląda w praktyce ideologia demokratyczna rządu czeskiego, z której czerpie natchnienie działacze frontu Cierpię.

Morawska Ostrawa. „Dziennik Śląski“ pisząc na temat 19 rocznicy istnienia republiki czechosłowackiej stwierdza, iż pomimo usiłowań przedstawienia Czechosłowacji jako państwa idealnie demokratycznego, nie uregulowała ona dotychczas swych problemów państwowych.

Paraliż dziecięcy w Danii

W Danii panuje epidemia paraliżu dziecięcego. Mimo wydania szeregu zarządzeń, zanotowano w ciągu ub. miesiąca 1089 wypadków, z czego 75 śmiertelnych.

Uciecie rabusów grudziądzkich

W następstwie napadu rabunkowego na Bernhardta Trenkla w Królewskiej Dąbrówce, któremu zamaskowani napastnicy odebrali pistolet i zrabowali 160 zł., policja śledcza ujęła sprawców napadu, rozpoznanych przez poszkodowanego. Okazali się nimi bracia Krzemieńscy, 26-letni Bronisław i 29-letni Maksymilian oraz 28-letni Jan Stawicki i 27-letni Bernard Olszewski, wszyscy z Grudziądza. Przy rabusiach odnaleziono jedynie pistolet. Krzemieńskich osadzono w areszcie, pozostali dwaj odpowiadać będą z wolnej stopy.

Programy radiowe

Poniedziałek, dnia 15 listopada
PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstaje zorze“, 6.30 Gimnastyka, 6.40 Muzyka — płyty, 7.00 Dziennik poranny, 7.15 Muzyka — płyty, 8.00 Audycja dla szkół, 8.10—11.15 Przerwa, 11.15 Audycja dla szkół, 11.40 Od warsztatu do warsztatu: Stan rzemiosła szklarskiego, 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa, 12.03 Audycja południowa, 12.30 Wiadomości gospodarcze, 12.45 „Z pieśnią po kraju“ — audycje prowadzi Bolesław Wallek-Walewski, 12.15 Orkiestra rozrywkowa, 12.50 Pogadanka aktualna, 17.00 „Twórcza narkozy — James Simpson“ — odczyt wygł. dr. Tadeusz Pawlikowski, 17.15 Koncert kameralny, 17.50 Pogadanka sportowa, 18.00 Wiadomości sportowe, 18.10 Mniej znane pieśniarze — płyty, 18.30 Program na jutro, 18.35 Audycja dla szkół, 18.40 Audycja żołnierska, 19.30 „Dyskusyjny“ — dyskusje zagaja Ewa Rybicka i Ludwik Goryński, 19.50 Pogadanka aktualna, 20.00 Koncert rozrywkowy, W przerwie około godz. 20.45 Dziennik wieczorny i pogadanka aktualna, 21.40 Nowości literackie omówi Jan Emil Skiński, 22.00 Koncert symfoniczny w wykonaniu Orkiestry P. R. pod dyktando Ladisława Grinsky'ego, 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.

ROZGŁOSNIA POMORSKA

13.00 Dla każdego coś ładnego — płyty, 14.00 Wiadomości z Pomorza i parę informacji, 18.10 Program na jutro, 18.15 Przemówienie Wojewody Pomorskiego Władysława Raczkiewicza z okazji Tygodnia Propagandy Przystosowania Oświatowego Młodzieży Przedpo-
borowej, 18.25 Chwila film, 18.40 Lekcja języka polskiego (z Katowic), 18.55 Wiadomości sportowe z Pomorza, 20.00 Tańczymy — płyty.

Wtorek, 16 listopada

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstaje zorze“, 6.30 Gimnastyka, 6.40 Muzyka (płyty), 7.00 Dziennik poranny, 7.15 Muzyka (płyty), 8.00 Audycja dla szkół, 8.10—11.15 Przerwa, 11.15 Audycja dla szkół: „W malowanej skrzyni“ — w opracowaniu Heleny Tymienieckiej, 11.40 Pieśni (płyty), 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa, 12.03 Audycja południowa, 12.30 Wiadomości gospodarcze, 12.45 „Bajka o dziewczynie i panicy, zaklętym w niedźwiedzia“ — Wandy Dobaczewskiej z muzyką Tadeusza Szellgowskiego, Audycja dla dzieci młod-
szych, 16.05 Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych, 16.15 Recital wiołenczyński Desyderiusza Daneczkiego, Akomp. Władysław Raczkowski (z Poznania), 16.50 Pogadanka aktualna, 17.00 „Motocyklem nad Atlantyk“ — felieton wygł. Józef Kempa, 17.15 „Historia tańca“ (I audycja) — w opracowaniu Stanisława Głowackiego: „Co i jak tańczyli przadziadkowie i pradabki naszych dziadków i babek“, 17.50 „Żubr“ — pogadanka — wygł. dyr. Jan Zabłocki, 18.00 Wied. sportowa, 18.10 Skrzynka techniczna — red. Wacław Frenkiel, 18.25—18.30 Rezerwa, 18.30 Program na jutro, 18.35 Audycja dla szkół, 19.00 „Przy stoliku literackim“ („Układamy współczesną antologię“) — wieczór literacki z udziałem Adama Galisa, Józefa Czechowicza, Bolesława Mięńskiego i Romana Kolonickiego, 19.30 Pieśni z Polesia w wykonaniu Michała Zabejdy-Sumickiego, 19.50 Pogadanka aktualna, 20.00 Muzyka taneczna w wykonaniu Małej Orkiestry P. R., 20.45 Dziennik wieczorny, 20.55 Pogadanka aktualna, 21.00 Sylwetki kompozytorów (XXVII audycja): „Eugeniusz Panikiewicz“ 22.00 Muzyka lekka w wykonaniu Orkiestry Wileńskiej, 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.

ROZGŁOSNIA POMORSKA

11.40 Piotr Czajkowski — rok 1812 (płyty), 13.00 „Spotkania nad tegoroczną uprawą ziemniaków“ pog. roln. wygł. inż. Paweł Sulc, 13.10 Dla każdego coś ładnego (płyty), W przerwie o godz. 14.00—14.10 Wiadomości z Pomorza i parę informacji, 18.10 Program na jutro, 18.15 Pieśni estońskie w wykonaniu Felcji Perkowski-Krysiewiczowej, 18.35 Rozmowa ze słuchaczami — przeprowadził Stanisław Nowakowski, 18.45 „Współczesna literatura kaszubska“ — felieton wygł. Aleksander Zabuda, 18.55—19.00 Przemówienie Generała Wiktora Thommée z okazji Tygodnia Propagandy Przystosowania Młodzieży Przedpo-
borowej, 20.00—20.30 Tańce i piosenki (płyty).

RADIO NA USŁUGACH OBRONY NARODOWEJ

Z okazji rozpoczynającej się na terenie całego Pomorza powszechnej akcji przysposobienia oświatowego przedpo-
borowych do obrony narodowej Rozgłosnia Pomorska Polskiego Radia w Toruniu, w tygodniu od 15—21 bm., nadaje następujące przemówienia: w poniedziałek 15 bm. o godz. 18.15 przemówienie p. Kuratora Ryniewicza, we wtorek, 16 bm. o godz. 18.55 — dowódca 13.00 o godz. 18.40 — prezesa Federacji P. Z. O. O. i Związku Rezerwistów, w piątek dnia 19 bm. — p. wojewody Raczkiewicza i w niedzielę, dn. 21 bm. o godz. 15.45 — rozmowa z p. K. Krukowskim, kierownikiem oświaty pozaszkolnej Kuratorium O. S. Pom. Wszyscy obywatele, którym leży na sercu sprawa obrony narodowej, a przede wszystkim młodzież przedpo-
borowa, nauczycielstwo i członkowie organizacji, — skupią się w dniach tych przy głośnikach, aby wysłuchać ważkiego głosu tych, którzy kierują tą akcją, mającą tak doniosłe znaczenie w naszym życiu zbiorowym.

RYBY PRZED MIKROFONEM

Słuchacze będą mieli możliwość o godz. 15.10 dokładnego zapoznania się z poszczególnymi etapami hodowli ryb, a właściwie ich głównego przedstawiciela znanego nam dotychczas najlepiej z polmiska, a mianowicie karpia. Uczestniczyć będziemy w ciągnięciu sieci, w sortowaniu ryb, w przenoszeniu ich do zimochodów. Przez mikrofon dowiedzą się słuchacze więcej o ich żywieniu, o polowach w zimie pod lodem i wielu innych ciekawych rzeczach. Transmisję przeprowadzi inż. Zbigniew Sosnowski.

Niniejszem podaję do łaskawej wiadomości Obywatelom miasta Gdyni i okolicy, że z dniem 13-tym listopada 1937 r. otwarta

skład galanterii i towarów krótkich przy ul. Śląskiej 42 obok piekarni p. Szuty.

Fachowa i rzetelna obsługa.
CENY NISKIE.
Zwiedzenie składu bez obowiązku kupna.

Proszę o łaskawe poparcie **R. Dąbrowska.**

7857

KREM
HALINA
nasmaruj radły kalina
Piegi
główny i. t. p.

TORUN
Nafta
silnopłomienna 1 litr. tylko 37 gr. **Hurtownia Kapczyński**, Toruń, Szeroka 35. 7718C

Złoto stare i używane przedmioty ze złota kupuje **Cz. Lipczyński** Toruń, Król. Jadwigi 18, telef. 25-10. 7246C

Skóry surowe włosie i wosk, kupuje stale po cenach najwyższych **Z. Bajerowicz** Toruń, Żeglarska 21. 7331C

Persil oryg. paczka tylko 67 gr. **Hurtownia Kapczyński**, Toruń, Szeroka 35. 7716C

Nitroceluloidowe lakiery natryskowe i olejne we wszystkich kolorach, fabrykacjach i ilościach lakiernikom poleca: **HURTOWNIA DROGERYJNA T. Rzymkowski**, Toruń, ul. Szeroka 43, telef. 1923. 7603C

Chorzy mamy skuteczne zioła lecznicze. **Hurtownia Kapczyński**, Toruń, Szeroka 35. 7717C

Potrzebny przystojny **przedstawiciel** na dobrze zaprowadzony artykuł. Oferty proszę kierować: **W. Kojma**, Kamienica 357, kolo Bielska. 7877C

Szkoła Tańców Wetni wycza szybko tańczyć. Kurs rozpoczyna nam 15 listopada. Toruń, Stary Rynek 16. 7842

II. Ogłoszenie.
Zarząd S. A. „Kolej Lokalna Chełmża—Mełno” zawiadamia, że **zwyczajne Walne Zgromadzenie akcjonariuszów** odbędzie się w Grudniadzu, dnia 29 listopada 1937 r. o godz. 20,15 w Magistracie miasta Grudziądza, z następującym porządkiem obrad:

- Wybór przewodniczącego.
- Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r. oraz sprawozdania Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za wyżej wymieniony okres czasu.
- Uchwała co do kwitowania Zarządu i Rady Nadzorczej z wykonania przez nich obowiązków.
- Uchwała co do pokrycia niedoboru.

REUMATYZM STAWOWY mięśniowy, jest to cierpienie rozwijające się na podłożu kwaśnym i przejawia się przez bóle w kościach stawach, obrzmienie części chorych, trudność w chodzeniu i poruszaniu się. Mięśnie dotknięte reumatyzmem stają się bolesne. Ból ledźwiowy (lumbago), kręcz (szyja skośna) są to postacie reumatyzmu mięśniowego. Bardzo często wytwarza się obrzmiałe stopy, napięta lub kolan. Zmiany pór roku, wilgotne mieszkanka potęgują reumatyzm, który rozwija się postępowo, o ile się go nie zwalcza. Przez rozpuszczenie kwasu moczowego we krwi, obieg, Urodonal wywołuje obfite wydzielanie moczku, spódlizając z ustrojem w jego walce z reumatyzmem. W tych wypadkach **URODONAL CHATELAIN'A (PARYŻ)** jest środkiem przeciwreumatycznym stosowanym i zalecanym przez lekarzy **FOGYL CHATELAIN'A (PARYŻ)**. Pastylki stosuje się przy schorzeniach gardła i dróg oddechowych. 7047

Km. 1444/37. **PRZETARG PRZYMUSOWY** W piątek 19. XI. o godz. 12-iej sprzedawać będą w drodze przetargu przymusowego za gotówkę największe dające mu we Wiewiórkach powiat Chełmno: rabę tuczną, 11 prosiąt, stóg słomy, oszacowane łącznie na 720,— zł. (—) **Maćkowiak, Komornik.**

MEBLE solidne po cenach przystępnych tylko w firmie 2620 **GORECKI, Toruń** Żeglarska 27, telef. 1251

Chirurgiczne opatrunki, opaski, irygatory solidne. **Hurtownia Kapczyński**, Toruń, Szeroka 35. 7715C

Winogrona okazja, 1/2 kg. 1,00 zł, bardzo słodkie poleca **W. Kuniewicz** Toruń, Chełmińska 4. 7881C

Do odstąpienia z powodu wyjazdu, w mieście powiatowym w Kongresówce, dobrze zaprowadzony sklep porcelany, szkła oraz materiałów elektro-technicznych. Tamże do sprzedania fabryka wód gazowych wraz z przedstawicielstwem piwa. Oferty kierować pod „Okazja” PAT Grudziądza. 7874Gr

Poszukujemy rutynowanej **stenotypistki** polsko-niemieckiej. Refleksyjny na silę wykwalifikowaną ze znajomością stenografii. Posada do objęcia natychmiast. **7877C Toruński Młyn Parowy** Leopold Rychter w Toruniu.

ECHO radiodbiorniki najnowszych typów. **E. SIWIEC**, Toruń, Żeglarska 31. 7383C

FUTRO
Teraz jest najdogodniejszy czas na reperacje, przeróbki i inne roboty futrzane wszelkiego rodzaju. — Wielki wybór w prawdziwych i farbowanych lisach po najniższych cenach letnich.
Magazyn Futer CYBULKA
Gdańsk, Grosse Wollwebergasse 15, I. p. telefon 26701. 7060

Sąd Grodzki w Bydgoszczy IV. E. 744/34
W sprawie upadłościowej nad majątkiem firmy J. Świetlik w Bydgoszczy:
1) Postępowanie umarza się z powodu braku masy na pokrycie kosztów dalszego postępowania (§ 204 ust. upadl.).
2) Zarządcy podano do wiadomości, by załatwił ewentualne rozszczenia masy odnośnie kosztów postępowania upadłościowego.
Bydgoszcz, dnia 22 października 1936 r. (7883) **Sąd Grodzki.**
Zlecenie Nr. 1351/VIII.

Ogłaszamy **PRZETARG NA BUDOWĘ SUSZARNI I OPARKANIENIA PLANTACJI**
Oferty należy składać do dnia 19. XI. 1937 r. godziny 10 w Ratuszu — pokój 303, gdzie można oglądać plan budowy.
Spółdzielnia Roślin Leczniczych „Nasze Ziola” w Grudziądzu.

Zlecenie Nr. 1154/IX. (7880) **Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu** ogłasza **PRZETARG NIEOGROANICZONY na dostawę części do rozjazdów.**
Termin składania ofert upływa dnia 3. XII. 37 r. o godzinie 10-tej.
Ofertów obowiązują przepisy ustalone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29. I. 1937 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa Dz. Urz. M. K. Nr. 13/37 poz. 92.

Blizszych informacji udziela oraz wydaje i wysyła kwestionariusze i specyfikacje Wydział Zasobów w Toruniu, pokój nr. 434.
Za Naczelnika Służby Zasobów
(—) **R. Cetnerowski**, Kierownik Działu.

GDYNIA
„HERMES” przepisowe **SKRZYNIKI LISTOWE** dla W. P.

Właściciele Domów poleca przedstawiciel **W. Morozewicz, Gdynia** Św. Jańska 37 tel. 33-15.

Warsztat ślusarski **Maksymilian Krysiński** Gdynia ul. Eug. Kwiatkowskiego 29 wykonuje: konstrukcje żelazne oraz wszelkie prace wchodzące w zakres ślusarsstwa. 7864M

Wspólnik potrzebny do wykończenia rentownego 4 piętrowego domu w Gdyni. Wymagany kapitał 60.000 zł. Oferty do „Gazety Morskiej Ilustr.”, Gdynia pod nr. 1079. 7786

Rzeźnicki skład i warsztat z mieszkaniem do wynajęcia w Wejherowie. Oferty S. Sobczak, Wejherowo, Smiechowska 1 7858Mk

Potrzebny od zaraz cukiernik (karmelarz) z odpisami świadectw i podaniem wynagrodzenia. **Fabryka Cukierków „Majgna”** Wejherowo, ul. 3-go Maja 6/8. 7882M

BOLE reumatyczne i artretyczne NAJWIECEJ DOKUCZAJĄ PODCZAS ZIMNY I NIEPOGODY
OSMOGEN GASECKIEGO
MASC PRZECIWNIE REUMATYCZNA
PŁYN PRZECIWNIE REUMATYCZNY DO KAPIELI „OSMOGEN”
KOJA TE BOLE

Sygnatura: 796/37. (7873) **OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI**

Komornik Sądu Grodzkiego w Chełmnie rew. II **Alojzy Bartosiński**, mający kancelarię w Chełmnie Rynek Nr. 3, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 5 stycznia 1938 r. o godz. 10 w Sądzie Grodzkim w Chełmnie sala 13, odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika Stanisława Stawskiego nieruchomości: Błoto karta 48, przeznaczona na prowadzenie gospodarstwa rolnego obszaru 11.03.31 ha wraz z zabudowaniem. Nieruchomość ma urzędową hipotekę w Sądzie Grodzkim w Chełmnie, pod liczbą Błoto karta 48.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 8.000,—, cena zaś wywołania wynosi zł. 6.000,—.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości zł. 800,—.

Rękojmię należy złożyć w gotówkę albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-iej do 18-iej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Chełmnie, ul. Toruńska Nr. 3, sala Nr. 14.

Przystępujący do przetargu winien przedłożyć zezwolenie właściwej władzy na nabycie tej nieruchomości.

Chełmno, dnia 4 listopada 1937 r.

Komornik: (—) **Bartosiński.**

— Słyszałam, że król angielski posiada porcelany za 2 miliony złotych.
— Możliwe, w takim razie nie potrzebuje porcelanek.

OGŁOSZENIA:
wiersz milimetryowy na stronie I-łanowej . . . . . 0,30 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . . . 1,00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0,80 zł
w tekście na dalszych stronach . . . . . 0,50 zł
Drobne za słowo 16 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:
W ekspedycji miejscowych agencji . . . . . 1,00 zł
Z odnośnieniem do domu . . . . . 2,20 zł
Przez pocztę z odnośnieniem do domu . . . . . 2,40 zł
Pod opaską . . . . . 4,50 zł
W Gdańsku przez pocztę . . . . . 2,52 gd; przez gońca . . . . . 2,00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost . . . . . 1,75 gd
Zagranicą . . . . . 4,00 zł
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.
Redaktor odpowiedzialny:
WACZAW WYTYE, Toruń, ul. Bydgoska 58.

UWAGI:
Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, do upoważniają do ządania zwrotu gotówki, ani ogłoszenia, do upoważniają do ządania zwrotu gotówki, ani ogłoszenia. Usadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dnia 3-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądownym śledzeniu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada. Członkami Pomorskiej Drukarńi Rolniczej S. A. w Toruniu.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmana, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — **Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz:** Józef Kretowicz Bydgoszcz, ul. Dworcowa 35 I. piętro, redaktor odpow. na Gdynię: Wiktor Mielnikowski, Gdynia, ul. Mln. Kwiatkowskiego, gmach „Pagedu”. — **Redaktor odpowiedzialny na Grudziądzu:** Franciszek Myśliński Grudziądza, Plac 23 Stycznia 10, I. — **Redaktor odpow. na Tczew:** Alojzy Kuzio Tczew, Kościuszki nr. 1.
Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf” z odp. oddziałami w Toruniu, Za ogłoszenia odpowiada Administracja.